

บทที่ 4 การวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้สถิติเพื่อการวิเคราะห์ข้อมูลต่างๆ คือ การหาค่าร้อยละ (percentage) เพื่อใช้กับข้อมูลพื้นฐานทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม การคำนวณหาค่าเฉลี่ย (mean) เพื่อหาค่าเฉลี่ยในคำถามแต่ละข้อ เพื่อดูว่าผลที่ได้จากความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามเป็นไปในแนวที่คล้อยตามหรือเห็นด้วยกับคำถามหรือไม่ เพียงใด นอกจากนี้ยังคำนวณหาค่าความเบี่ยงเบน (Standard Deviation หรือค่า S.D.) เพื่อดูความกระจายของกลุ่มข้อมูลที่ได้รับจากแบบสอบถาม

ตัวแปร

1. ตัวแปรอิสระ ที่จะนำมาใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ และความสัมพันธ์กับตำรวจ

1.1 เพศ แบ่งออกเป็น

- เพศชาย
- เพศหญิง

1.2 อายุ แบ่งออกเป็น 4 ระดับ

- ผู้ที่มีอายุไม่เกิน 25 ปี
- ผู้ที่มีอายุระหว่าง 26-35 ปี
- ผู้ที่มีอายุระหว่าง 36-45 ปี
- ผู้ที่มีอายุมากกว่า 45 ปี

1.3 ระดับการศึกษา แบ่งออกเป็น 2 ระดับ

- ต่ำกว่าปริญญาตรี
- ปริญญาตรี หรือ สูงกว่า

1.4 อาชีพ แบ่งออกเป็น 4 กลุ่ม

- รับจ้าง
- รับราชการหรือพนักงานรัฐวิสาหกิจ
- ค้าขาย
- ประกอบอาชีพส่วนตัว

1.5 รายได้ต่อเดือน แบ่งออกเป็น 4 ระดับ

- ต่ำกว่า 5,000 บาท
- 5,001-10,000 บาท
- 10,001-15,000 บาท
- สูงกว่า 15,000 บาท

1.6 ความสัมพันธ์กับตำรวจ แบ่งออกเป็น 4 ระดับ

- ญาติ พี่น้อง เพื่อน รู้จักคุ้นเคย
- เคยถูกตำรวจจับกุม
- ผู้ประกอบกิจการกับผู้ตรวจสอบ
- ไม่เกี่ยวข้อง และ อื่นๆ เช่น ทนาย,พนักงานอัยการ,ผู้พิพากษา ฯลฯ เป็นต้น

2.ตัวแปรตาม ได้แก่

2.1 วัตถุประสงค์ในการใช้อำนาจและการปฏิบัติหน้าที่ของตำรวจ เพื่อตรวจสอบว่าตำรวจใช้อำนาจและปฏิบัติหน้าที่โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสิ่งใด

2.2 วิธีการใช้อำนาจของตำรวจ เพื่อตรวจสอบว่าตำรวจมีวิธีการใช้อำนาจที่มีอยู่อย่างไร

รูปแบบการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงสถิติ ผู้วิจัยได้กำหนดค่าคะแนนของคำถาม โดยคำถามบวกจะกำหนดค่าจากมากไปหาน้อย คือ 5-1 และคำถามลบจะกำหนดค่าจากน้อยไปหามาก คือ 1-5

คำถามบวก

เห็นด้วยมากที่สุด	คะแนน 5
เห็นด้วยมาก	คะแนน 4
ไม่แน่ใจ	คะแนน 3
เห็นด้วยน้อย	คะแนน 2
เห็นด้วยน้อยที่สุด	คะแนน 1

คำถามลบ

เห็นด้วยน้อยที่สุด	คะแนน 5
เห็นด้วยน้อย	คะแนน 4
ไม่แน่ใจ	คะแนน 3
เห็นด้วยมาก	คะแนน 2
เห็นด้วยมากที่สุด	คะแนน 1

การศึกษาวิจัยเรื่อง การใช้อำนาจของตำรวจกับแนวความคิดเรื่องอำนาจของ “เจ้าผู้ปกครอง” ของมาคิอาเวลลี ผู้วิจัยได้แบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ ส่วนวัตถุประสงค์ในการใช้อำนาจและการปฏิบัติหน้าที่ของตำรวจ ซึ่งอยู่ในคำถาม ข้อ 1,6-9 คำถามบวกคือ ข้อ

1,6-8 คำถามลบบคือข้อ 9 ส่วนวิธีการใช้อำนาจของตำรวจ ซึ่งอยู่ในคำถาม ข้อ 2-5,10-12 คำถามบวกข้อ 4,11-12 คำถามลบบข้อ 2-3,5,10

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาเชิงปริมาณ ซึ่งอาศัยแบบสอบถามเป็นเครื่องมือสำคัญในการเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูลส่วนใหญ่จะปรากฏในรูปแบบของตาราง เพื่อแปลผลความหมายของข้อมูล เปรียบเทียบการทฤษฎีเชิงอำนาจใน “เจ้าผู้ปกครอง” ของ มาคิอาเวลลี การเสนอผลวิเคราะห์ข้อมูล ได้แบ่งเป็นส่วนต่างๆ ดังนี้

ส่วนที่ 1 เป็นการแสดงข้อมูลทั่วไปของกลุ่มประชากรวิจัยในรูปของการแจกแจงความถี่และร้อยละ

ส่วนที่ 2 เป็นการวิเคราะห์ข้อมูล โดยการนำข้อมูลที่ได้จากการเก็บรวบรวมข้อมูลในแต่ละคำถามมาวิเคราะห์เปรียบเทียบการแนวความคิดเรื่องอำนาจใน “เจ้าผู้ปกครอง” ของ มาคิอาเวลลี และวิเคราะห์ตีความ ตามบริบทของสังคมไทย

ตารางที่ 1 แสดงข้อมูลเบื้องต้นของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน (คน)	ร้อยละ
<u>เพศ</u>		
- ชาย	209	55
- หญิง	171	45
<u>อายุ</u>		
- ไม่เกิน 25 ปี	122	32.1
- อายุ 26-35 ปี	126	33.2
- อายุ 36-45 ปี	65	17.1
- อายุมากกว่า 45 ปี	67	17.6
<u>ระดับการศึกษา</u>		
- ต่ำกว่าปริญญาตรี	223	58.7
- ปริญญาตรีหรือสูงกว่า	157	41.3
<u>อาชีพ</u>		
- รับจ้าง	154	40.5
- รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ	53	13.9
- ค้าขาย	98	25.8
- อาชีพส่วนตัว	75	19.7
<u>รายได้ต่อเดือน</u>		
- ต่ำกว่า 5,000 บาท	65	17.1
- 5,001-10,000 บาท	125	32.9
- 10,001-15,000 บาท	98	25.8
- มากกว่า 15,000 บาท	92	24.2

ตารางที่ 1 (ต่อ)

ข้อมูลผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ความสัมพันธ์กับตำรวจ		
- ญาติพี่น้อง, รู้จักคุ้นเคย	116	30.5
- เคยถูกตำรวจจับกุม	40	10.5
- ผู้ประกอบกิจการ	33	8.7
- ไม่เกี่ยวข้องและอื่นๆ	191	50.3

จากตารางที่ 1 แสดงให้เห็นว่า ผู้ตอบแบบสอบถามจำนวนทั้งสิ้น 380 ราย แบ่งเป็นเพศชายร้อยละ 55 เพศหญิงร้อยละ 45 แบ่งตามช่วงอายุเป็น 4 ช่วง คืออายุไม่เกิน 25 ปี มีจำนวนร้อยละ 32.1 อายุระหว่าง 26-35 ปี จำนวนร้อยละ 33.2 อายุระหว่าง 36-45 ปี จำนวนร้อยละ 17.1 และอายุมากกว่า 45 ปี จำนวนร้อยละ 17.6 แบ่งตามระดับการศึกษาเป็น 2 ระดับคือ ระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี จำนวนร้อยละ 58.7 ระดับการศึกษาปริญญาตรีหรือสูงกว่า จำนวนร้อยละ 41.3 แบ่งตามอาชีพเป็น 4 กลุ่มอาชีพ กลุ่มที่ 1 อาชีพรับจ้าง จำนวนร้อยละ 40.5 กลุ่มที่ 2 อาชีพรับราชการหรือพนักงานรัฐวิสาหกิจ ร้อยละ 13.9 กลุ่มที่ 3 อาชีพค้าขาย จำนวนร้อยละ 25.8 กลุ่มที่ 4 ประกอบอาชีพส่วนตัว จำนวนร้อยละ 19.7 อัตรารายได้ต่อเดือนต่ำกว่า 5,000 บาท จำนวนร้อยละ 17.1 รายได้ต่อเดือน 5,001-10,000 บาท จำนวนร้อยละ 32.9 รายได้ต่อเดือน 10,001-15,000 บาท จำนวนร้อยละ 25.8 และรายได้ต่อเดือนมากกว่า 15,000 บาท จำนวนร้อยละ 24.2 ระดับความสัมพันธ์กับตำรวจ ระดับญาติพี่น้อง, เพื่อน รู้จักคุ้นเคย จำนวนร้อยละ 30.5 ระดับเป็นผู้ที่เคยถูกตำรวจจับกุม จำนวนร้อยละ 10.5 ระดับเป็นผู้ประกอบกิจการกับตำรวจเป็นผู้ตรวจสอบ จำนวนร้อยละ 8.7 และผู้ที่ไม่มีความเกี่ยวข้องใดหรืออื่นๆ เช่น ทนาย, พนักงานอัยการ, ผู้พิพากษา ฯลฯ เป็นต้น จำนวนร้อยละ 50.3

ตารางที่ 2 แสดงร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำถาม	เห็นด้วยมากที่สุด	เห็นด้วยมาก	ไม่แน่ใจ	เห็นด้วยน้อย	เห็นด้วยน้อยที่สุด
1. ตำรวจปฏิบัติหน้าที่ได้ดีแล้ว	4.7 18	34.5 131	34.5 131	23.7 90	2.6 10
2. ตำรวจถือตนเองเป็นกฎหมาย	27.1 103	52.9 201	9.2 35	8.4 32	2.4 9
3. เพื่อรักษาไว้ซึ่งอำนาจและสถานภาพของตน ตำรวจใช้อำนาจโดยไม่คำนึงถึงวิธีการที่ใช้	16.1 61	39.2 149	29.2 111	12.9 49	2.6 10
4. ตำรวจใช้อำนาจอยู่ในกรอบของกฎหมาย	4.2 16	23.9 91	29.7 113	34.5 131	7.6 29
5. ตำรวจใช้อำนาจมากกว่าที่กฎหมายกำหนด	27.4 104	37.9 144	19.5 74	12.6 48	2.6 10
6. ตำรวจปฏิบัติหน้าที่เพื่อส่วนรวมของสังคม	17.6 67	41.1 156	16.6 63	19.2 73	5.5 21
7. ตำรวจปฏิบัติหน้าที่เพื่อองค์กรตำรวจ	33.9 129	33.4 127	18.9 72	10.8 41	2.9 11
8. ตำรวจปฏิบัติหน้าที่เพื่อประเทศชาติ	27.9 106	34.7 132	15.3 58	17.1 65	5.0 19
9. ตำรวจปฏิบัติหน้าที่เพื่อตนเองหรือพรรคพวก	56.1 213	27.6 105	6.8 26	6.3 24	3.2 12

ตารางที่ 2 (ต่อ)

คำถาม	เห็นด้วยมากที่สุด	เห็นด้วยมาก	ไม่แน่ใจ	เห็นด้วยน้อย	เห็นด้วยน้อยที่สุด
10. ดำรงกระทำทุกวิถีทางเพื่อความสำเร็จของงาน	41.1 156	32.6 124	17.6 67	7.1 27	1.6 6
11. ที่ผ่านมาในบางกรณี เพื่อความสงบสุขของส่วนรวม ดำรงได้ใช้วิธีการที่ไม่คำนึงถึงความถูกต้อง	8.2 31	24.2 92	30.8 117	28.4 108	8.4 32
12. ในบางสถานการณ์ที่ผ่านมา เช่น การก่ออาชญากรรมร้ายแรง ดำรงได้กระทำทุกวิถีทางโดยไม่คำนึงถึงศีลธรรม เพื่อความสงบสุขของส่วนรวม	9.2 25	21.6 95	37.6 143	25.0 82	6.6 35

ตารางที่ 2 แสดงให้เห็นว่าในแต่ละคำถามผู้ตอบแบบสอบถามซึ่งเป็นประชากรวัยชรา มีความเห็นในการใช้อำนาจของดำรงอย่างไร โดยแบ่งออกเป็นความคิดเห็นการใช้อำนาจของดำรง ดังนี้

1. ความคิดเห็นต่อวัตถุประสงค์ในการใช้อำนาจและการปฏิบัติหน้าที่ของดำรง ได้แก่คำถามในข้อที่ 1,6,7,8,9
2. ความคิดเห็นต่อวิธีการใช้อำนาจของดำรง ได้แก่คำถาม ข้อที่ 2,3,4,5,10,11 และคำถามข้อที่ 12

เมื่อนำข้อมูลที่ได้จากการตอบแบบสอบถามของกลุ่มประชากรมาพิจารณา วิเคราะห์ตามแนวความคิดเรื่องอำนาจใน “เจ้าผู้ปกครอง” ของมาคิอาเวลลี รวมถึงการ วิเคราะห์ ทัศนคติความชอบบริบทของสังคมไทยในประเด็นต่างๆ ที่มองในมุมต่างๆ ของคำถามและคำตอบในแบบสอบถาม ซึ่งมุมมองดังกล่าวนี้ ไม่มีอยู่ในคำถาม แต่เป็นการ พิจารณาในบริบทของสังคมไทย จะปรากฏผล ดังนี้

จากข้อมูลการตอบแบบสอบถามของประชาชนในเรื่องการปฏิบัติหน้าที่ของ ตำรวจต่อคำถามที่ว่า “ตำรวจปฏิบัติหน้าที่ได้ดีแล้ว” ผู้ตอบแบบสอบถามให้ความเห็น ใน ลักษณะกำกวมกันระหว่าง เห็นว่าทำได้ดี ไม่น่าใจ ยังไม่ดี แสดงให้เห็นถึงว่า ประชาชน ยังไม่แน่ใจในการทำงานของ ตำรวจว่าทำได้ดีแล้วเพียงใด ทั้งนี้อาจมองได้อีกว่า ประชาชนไม่สามารถหรือมีส่วนรู้เห็นในการทำงานของตำรวจ หรือไม่ได้รับข่าวสารถึงการ ทำงานของตำรวจอย่างเต็มที่ ทั้งที่ในปัจจุบันเป็นยุคข้อมูลข่าวสารที่สามารถสื่อสารกันได้ อย่างรวดเร็ว อีกทั้งเป็นยุคที่การทำงานต้องมีความโปร่งใส สามารถตรวจสอบได้ ทั้ง จากภาคสังคมโดยทั่วไป และการอาศัยกฎหมายในการตรวจสอบ เช่น การตรวจสอบ โดยคณะกรรมการที่กำกับดูแลการทำงานของตำรวจโดยตรง ปัจจุบันมีการแต่งตั้งคณะกรรมการขึ้นมากำกับดูแลการบริหาร ปฏิบัติหน้าที่ขึ้นมาในแต่ละจังหวัด เรียกว่า คณะ กรรมการกำกับดูแลและตรวจสอบการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการตำรวจประจำจังหวัด มีตัวแทนประชาชนและผู้ทรงคุณวุฒิ เป็นคณะกรรมการร่วมกับตัวแทนจากภาครัฐหน่วยงาน อื่นๆ และตำรวจ นอกจากนี้ประชาชนทั่วไปยังสามารถขอทราบข้อมูลการปฏิบัติ หน้าที่ของตำรวจได้หากมีส่วนเกี่ยวข้องกับผลประโยชน์ของตนเองโดยอาศัยอำนาจตาม พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสาร ที่ให้อำนาจประชาชนในการขอทราบข้อมูลต่างๆ ได้

ทั้งนี้ สาเหตุที่ประชาชนไม่แน่ใจในการทำงานของตำรวจยังอาจมีสาเหตุมาจาก ตำรวจเองที่ไม่ปฏิบัติตนหรือปฏิบัติหน้าที่ให้เป็นที่ไว้วางใจของประชาชนส่วนใหญ่ได้ ข่าวสารส่วนใหญ่ของตำรวจที่ปรากฏต่อประชาชนตามสื่อมวลชนต่างๆ มักเป็นภาพในเชิงลบเสียเป็นส่วนใหญ่ เช่น เจ้าหน้าที่ตำรวจเป็นผู้กระทำผิดเสียเอง โดยเฉพาะความ

ผิดเกี่ยวกับยาเสพติด หรือความผิดเกี่ยวกับการฆาตกรรม โดยเฉพาะความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดนั้น มักปรากฏข่าวสารในทางที่ว่า แม้เจ้าหน้าที่ตำรวจมิได้กระทำความผิดด้วยตนเอง แต่ก็เป็นผู้สนับสนุนหรืออยู่เบื้องหลัง หรือเป็นผู้เกี่ยวข้องได้รับผลประโยชน์จากกลุ่มผู้ค้ายาเสพติด หรือยกตัวอย่างกรณีการเปิดบ่อนการพนันหรือสถานบริการที่ผิดกฎหมายเช่นเปิดโดยไม่ได้รับอนุญาตหรือเปิดเกินเวลา ตำรวจจะดูกรมองว่าเข้าไปมีส่วนเกี่ยวข้อง หรือได้รับผลประโยชน์จากบ่อนการพนันหรือสถานบริการดังกล่าว ซึ่งสิ่งนี้เป็นสิ่งที่ไม่อาจปฏิเสธได้เช่นกัน ทั้งนี้เพราะบ่อนการพนันหรือสถานบริการผิดกฎหมายนั้น เป็นสิ่งที่ทราบกันดีอยู่แล้วว่า ไม่อาจเปิดดำเนินการอยู่ได้หากเจ้าหน้าที่ของบ้านเมืองไม่รู้เห็นเป็นใจ หรือจงใจที่จะไม่ทราบเรื่องว่ามีสิ่งเหล่านั้นเกิดขึ้น ตำรวจในฐานะของผู้รักษากฎหมาย จึงไม่อาจหลุดพ้นความระแวงสงสัยในการปฏิบัติหน้าที่ไปได้อย่างแน่นอน

อีกแง่หนึ่งที่ประชาชนอาจไม่เข้าใจการทำงานของตำรวจ ก็โดยที่ทีมงานประชาสัมพันธ์ของตำรวจที่เรียกกันว่า ทีมงานโฆษก ไม่ใส่ใจหรือไม่พยายามที่จะประชาสัมพันธ์ชี้แจงข่าวสารการปฏิบัติหน้าที่ในด้านดีของตำรวจ คอยแต่จะชี้แจงเมื่อมีข่าวตำรวจกระทำผิดหรือทำไม่ดีเท่านั้น

หากจะมองในแง่ของเจ้าหน้าที่ตำรวจที่ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความวิริยะ อุตสาหะ มุ่งหวังความสงบสุขของสังคมส่วนรวมอย่างแท้จริง การที่ประชาชนไม่แน่ใจในการทำงานของตำรวจ เป็นสิ่งบั่นทอนขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติหน้าที่เป็นอย่างยิ่ง โดยเฉพาะหากผู้บังคับบัญชาไม่ใส่ใจดูแลหรือไม่คำนึงถึงผลงานการปฏิบัติหน้าที่ในการพิจารณาความดีความชอบหรือแต่งตั้งโยกย้าย เป็นผู้ที่เล่นพรรคเล่นพวก แต่งตั้งหรือให้ความดีความชอบเฉพาะในกลุ่มของตนเองหรือโดยคำนึงถึงผลประโยชน์แล้ว ขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติหน้าที่ของตำรวจดี ก็จะมีลดน้อยลงไปมากยิ่งขึ้น

ต่อคำถามที่ว่า “ตำรวจถือตนเองเป็นกฎหมาย” ข้อมูลจากแบบสอบถามยืนยันชัดเจนว่า ประชาชนส่วนใหญ่ (เห็นด้วยมากที่สุด และเห็นด้วยมาก) เห็นว่าตำรวจถือตนเองเป็นกฎหมาย ทำให้ตำรวจทำอะไรตามใจตนเอง หากพิจารณาในแง่แนวความคิดของมาคิอาเวลลีแล้ว จะเห็นว่าตามแนวคิดของประชาชนส่วนใหญ่เห็นว่า ตำรวจมีลักษณะเดียวกับเจ้าผู้ปกครอง กล่าวคือ ถือตนเองเป็นกฎหมายของรัฐ แต่ทั้งนี้ต้องเข้าใจว่า ในความหมายดังกล่าวนี้ ประชาชนเห็นว่าตำรวจถือตนเองเป็นกฎหมาย แต่ประชาชนมิได้เห็นว่าตำรวจก็คือ “เจ้าผู้ปกครอง”

พิจารณาจากความหมายของคำว่า “ตำรวจถือตนเองเป็นกฎหมาย” มิได้หมายความว่า ตำรวจเป็นผู้ออกกฎหมายหรือข้อบังคับต่างๆ เสียเอง หากแต่หมายความว่า ตำรวจถือเอาตนเป็นหลักในการบังคับใช้กฎหมาย การตีความกฎหมายต่างๆ ล้วนเป็นการตีความเข้าข้างการปฏิบัติหน้าที่หรือการใช้อำนาจของตำรวจเป็นหลัก อันเนื่องมาจากตำรวจเป็นผู้บังคับใช้กฎหมาย จึงทำอะไรไปตามใจของตนเอง แล้วพยายามบิดเบือนกฎหมาย ตีความ หรืออ้างกฎหมายเข้าข้างตนเองเป็นหลัก

เมื่อมองในส่วนที่เป็นความเห็นส่วนน้อย (เห็นด้วยน้อย และเห็นด้วยน้อยที่สุด) นอกจากจะมองได้ว่า กลุ่มประชากรกลุ่มนี้จะไม่เห็นว่าการถือตนเองเป็นกฎหมายแล้ว อาจมองในอีกแง่มุมหนึ่งว่า ข้อมูลจากแบบสอบถาม มิได้เป็นการขัดแย้งกันโดยสิ้นเชิง คือ ยังคงอาจมองว่าตำรวจยังคงถือตนเองเป็นกฎหมายเพราะเป็นผู้บังคับใช้กฎหมายเอง จะทำอะไรที่ถูกต้องตามกฎหมาย หรือบิดเบือนเพียงใดก็ได้แล้ว ยังมีกฎหมายอื่น ๆ ที่ยังสามารถควบคุมตรวจสอบตำรวจได้ ยกตัวอย่างกรณีการวิสามัญฆาตกรรมคนร้ายของตำรวจ นอกจากตำรวจจะมีอำนาจตามกฎหมายในการทำให้คนร้ายตาย มีอำนาจสอบสวน รวบรวมพยานหลักฐานแล้ว ก็ยังมีหน่วยงานอื่นหรือช่องทางอื่นทางกฎหมาย ที่ให้อำนาจในการตรวจสอบการทำงานของตำรวจได้ เช่น การตรวจชันสูตรพลิกศพโดยแพทย์ การยื่นคำร้องคัดค้าน และร่วมเป็นโจทก์ชกคัดค้าน ตำรวจผู้กระทำวิสามัญ

มาตรการในศาลได้ ซึ่งหากพบว่ามีกรกระทำผิดที่มีใช่เป็นการป้องกันตนเองซึ่งถือว่าเป็นการวิสามัญฆาตกรรม แต่เป็นกรณีที่เป็นกรเจตนาที่จะฆ่าผู้อื่น ตำรวจผู้กระทำวิสามัญฆาตกรรมนั้นก็จะต้องถูกดำเนินคดีเป็นผู้กระทำผิดเสียเอง เช่น กรณีการวิสามัญฆาตกรรมคนร้ายที่อ้างว่าเป็นคนร้ายลักทรัพย์ของเจ้าหน้าที่ตำรวจสืบสวน ตำรวจภูธรภาค 1 เจ้าหน้าที่ตำรวจอ้างว่าได้กระทำไปเพราะเป็นการป้องกันตัวเอง และผู้ตายเป็นคนร้ายลักทรัพย์ไปจำหน่ายต่างประเทศ แต่จากการสอบสวนต่อมา มีพยานหลักฐานว่าเป็นการจับตัวผู้ตายมากระทำการฆาตกรรม เจ้าหน้าที่ตำรวจผู้กระทำวิสามัญฆาตกรรมจึงต้องถูกดำเนินคดีเป็นผู้กระทำผิดเสียเอง

พิจารณาเรื่องการใช้อำนาจของตำรวจตามคำถามที่ว่า “เพื่อรักษาไว้ซึ่งอำนาจและสถานภาพของตน ตำรวจจะใช้อำนาจโดยไม่คำนึงถึงวิธีการที่ใช้” ประชาชนส่วนใหญ่ (ร้อยละ 55.3) เห็นด้วยว่าตำรวจจะใช้อำนาจโดยไม่คำนึงถึงวิธีการที่ใช้เพื่อรักษาไว้ซึ่งอำนาจและสถานะของตน ในกรณีนี้ประชาชนเห็นว่าตำรวจใช้อำนาจไปเพื่อตนเองเป็นหลัก จึงต้องรักษาสถานะของตนเองไว้ซึ่งการรักษาสถานภาพของตนเองนี้ ทำให้สามารถรักษาอำนาจของตนไว้ได้ด้วย ข้อมูลนี้ย่อมแสดงให้เห็นถึงความสอดคล้องกับความเป็นเจ้าผู้ปกครองของมาคิอาเวลลี ที่ว่า เจ้าผู้ปกครองกับรัฐเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน ความอยู่รอดของรัฐหรือส่วนรวมก็คือความอยู่รอดของเจ้าผู้ปกครองด้วยเช่นกัน ซึ่งการรักษาอำนาจนี้ มาคิอาเวลลี ได้กล่าวไว้ในบทที่ 3 ของ เจ้าผู้ปกครองว่า “เจ้าผู้ปกครองที่ขึ้นมาสู่อำนาจแล้วและหวังที่จะอยู่ในอำนาจอย่างมั่นคงนั้น จะต้องเป็นผู้ที่มีความสามารถในการมองเห็นปัญหาในระยะยาว กล่าวคือ ภายหลังจากที่ได้อำนาจรัฐมาครอบครองแล้ว สิ่งที่เจ้าผู้ปกครองควรคำนึงถึง และระมัดระวังก็คือ การมองถึงเรื่องการรักษาความสงบสุขให้เกิดขึ้นในรัฐของเขา โดยเจ้าผู้ปกครองจะต้องคำนึงถึงความยุ่งยากต่าง ๆ ที่คงเกิดขึ้นตามมาภายหลังจากที่เขาได้ครอบครองอำนาจแล้วด้วย มิใช่หวังเพียงแต่ความสงบสุขในระยะสั้นเท่านั้น หากแต่จะต้องคำนึงถึงความยุ่งยากในอนาคตด้วย โดยจะต้องพยายามคาดคะเน และเตรียมการสำหรับจัดการความยุ่งยากเหล่านั้นให้พร้อม

เอาไว้ ด้วยความอดสาหะอย่างเต็มกำลัง¹⁹

เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบกับความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการรักษาไว้ซึ่งอำนาจทางตำรวจจะเห็นได้ว่า ตำรวจเป็นผู้ที่ได้มีอำนาจตามกฎหมายตามที่กฎหมายกำหนดหน้าที่และให้อำนาจไว้ การได้มาซึ่งอำนาจนี้ ทำให้ตำรวจจำต้องรักษาไว้เพื่อผลประโยชน์ต่าง ๆ ทางกฎหมาย เช่น หน้าที่ , การงาน , ผลตอบแทน เป็นต้น

ต่อกรณีวิธีการใช้อำนาจของตำรวจนั้น มาคิอาเวลลี กล่าวว่า เจ้าผู้ปกครองที่ดีควรจะต้องเป็นทั้งสิงห์โต (lion) และสุนัขจิ้งจอก (fox) ในเวลาเดียวกัน กล่าวคือ กระทำการให้ผู้อื่น เกรงกลัวหรือเห็นความดี โดยปิดบังความไม่ดีไว้ให้มีความน่าเกรงขามและความเจ้าเล่ห์ไว้ในตัว เจ้าผู้ปกครองตามแนวคิดของ มาคิอาเวลลี เป็นผู้กระทำโดยไม่คำนึงถึงวิธีการที่ใช้ว่าขัดต่อศีลธรรมหรือคุณธรรมใด ๆ เพื่อบรรลุจุดวัตถุประสงค์หลักคือ ความอยู่รอด การดำรงอยู่ ความสงบสุขของรัฐ และคงไว้ซึ่งอำนาจทางเจ้าผู้ปกครอง ดังนั้นการใช้อำนาจของตำรวจโดยไม่คำนึงถึงวิธีการที่ใช้ตามที่กลุ่มประชากรผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เห็นว่าใช้เพื่อรักษาไว้ซึ่งอำนาจตามกฎหมาย ก็ไม่ขัดต่อหลักการของมาคิอาเวลลี หากแต่เป็นไปตามหลักดังกล่าวอย่างแท้จริง หากได้ใช้วิธีการดังกล่าวไปเพื่อความสงบเรียบร้อยของสังคม การใช้อำนาจโดยไม่คำนึงถึงวิธีการเช่นนี้ ในปัจจุบันจะพบได้ว่า ยังคงมีการกระทำกันอยู่ เช่น การดักฟังโทรศัพท์ ทั้งนี้

---

¹⁹ สมบัติ จันทรวงศ์. เจ้าผู้ปกครอง. (สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย: กรุงเทพมหานคร, 2538), หน้า 100, อ้างถึงใน นิรัตน์ พงษ์สิทธิถาวร, “การศึกษาเปรียบเทียบความคิดทางการเมืองของมาคิอาเวลลีกับบทบาททางการเมืองของจอมพล ป.พิบูลย์สงคราม ในช่วง พ.ศ.2475-2478”. วารสารสังคมศาสตร์ ปีที่ 30 ฉบับที่ 3 (ตุลาคม 2539): 143.

กฎหมายรัฐธรรมนูญคุ้มครองสิทธิส่วนบุคคลในการติดต่อสื่อสาร การดักฟังโทรศัพท์ของบุคคลอื่น ถือเป็นกรกระทำที่ผิดกฎหมาย แต่ตำรวจก็ยังคงกระทำกันอยู่โดยทั่วไป หากการกระทำนั้นถูกจับได้ก็จะอาศัยช่องว่างของกฎหมายที่สามารถกระทำได้เพื่อความมั่นคงของรัฐ หรือปฏิเสธว่ามีได้มีการกระทำเช่นนั้น

ในส่วนที่กลุ่มประชากรไม่แน่ใจว่าตำรวจจะใช้อำนาจโดยไม่คำนึงถึงวิธีการที่ใช้เพื่อรักษาสถานและอำนาจทางกฎหมายนั้น นอกจากจะมองว่าประชาชนไม่แน่ใจว่าตำรวจจะใช้อำนาจโดยเพื่อรักษาไว้ซึ่งอำนาจและสถานภาพของตน ตำรวจจะใช้อำนาจโดยไม่คำนึงถึงวิธีการที่ใช้แล้ว ยังอาจพิจารณาได้ในอีกแง่มุมหนึ่งว่า ประชาชนไม่แคลงใจว่า ตำรวจใช้อำนาจเพื่อตนเอง แต่ประชาชนไม่แน่ใจว่าตำรวจได้ใช้อำนาจไปเพื่อสังคมส่วนรวมหรือประเทศชาติหรือไม่ แม้จะแน่ใจว่าตำรวจได้ใช้อำนาจโดยไม่คำนึงถึงวิธีการที่ใช้จริง แต่จุดประสงค์แห่งการใช้อำนาจนั้นต่างหากที่ประชาชนแคลงใจ

ตัวอย่างการใช้อำนาจของตำรวจโดยไม่คำนึงถึงวิธีการที่ใช้เพื่อรักษาไว้ซึ่งอำนาจและสถานภาพของตน เช่น ในกรณีที่เจ้าหน้าที่ตำรวจหน่วยงานหนึ่งซึ่งขอใช้ชื่อสมมติเพื่อความปลอดภัยว่า หน่วยอัลฟ่า ได้จับกุมตัวนายเอ มาจากสถานที่แห่งหนึ่ง โดยมีข้อมูลเบื้องต้นว่า นายเอ กับพวก เป็นคนร้ายที่ร่วมกันใช้อาวุธจี้ชิงทรัพย์ผู้อื่นอยู่เป็นประจำในการจับกุม ไม่มีพยานหลักฐานใดๆ ที่จะดำเนินคดีกับนายเอ ได้ เพราะขณะที่นายเอ กับพวกกระทำผิดนั้น ได้สวมหมวกนิรภัยปิดบังใบหน้าไว้ทำให้ผู้ถูกชิงทรัพย์ไม่สามารถจดจำใบหน้าได้ กับทั้งทรัพย์สินที่ได้มาก็ได้แปรสภาพและใช้จ่ายส่วนที่เป็นเงินสดไปแล้ว เมื่อจับนายเอ มาได้แล้ว ก็จะนำตัวไปควบคุมตัวไว้ที่โดยไม่มีกรแจ้งข้อกล่าวหา แล้วใช้วิธีการสอบสวนที่ผิดกฎหมายโดยการช็อตด้วยไฟฟ้า เพื่อให้ยอมรับผิด และบอกแหล่งที่ซ่อนทรัพย์สินที่เหลืออยู่ รวมถึงรายละเอียดของเพื่อนที่ร่วมกระทำผิด ในที่สุดนายเอ รับสารภาพและนำไปค้นหาทรัพย์สินที่ซุกซ่อนเอาไว้ คืนมาได้บางส่วน และให้รายละเอียดเกี่ยวกับผู้ร่วมกระทำผิดจนสามารถติดตามจับกุมตัวได้ทั้งหมด จากตัวอย่าง

นี้ จะเห็นได้ว่า คำรวจได้ใช้อำนาจไปโดยไม่คำนึงถึงวิธีการที่ใช้เพื่อให้มีผลงานการจับกุมผู้กระทำผิดได้ เพื่อรักษาไว้ซึ่งสถานภาพของตำรวจเองที่จะไม่ถูกตำหนิหรือถูกลงโทษจากผู้บังคับบัญชาหรือสังคมที่ไม่สามารถจับกุมตัวผู้กระทำผิดได้นั่นเอง

ต่อคำถามว่า “ตำรวจใช้อำนาจอยู่ในกรอบของกฎหมาย” ประชาชนส่วนใหญ่เห็นว่า ตำรวจใช้อำนาจนอกจากกรอบที่ กฎหมายกำหนด แต่ทั้งนี้มิได้หมายถึงว่า ตำรวจทั้งหมดจะใช้อำนาจนอกกรอบกฎหมายทั้งหมด ดังจะเห็นได้จาก ประชาชนส่วนหนึ่งในจำนวนที่ไม่ต่างกันมากนักกลับมองเห็นว่า ตำรวจทำอยู่ในกรอบของกฎหมายพอๆ กับประชาชนที่ไม่แน่ใจว่าใช้อำนาจอยู่ในกรอบทางกฎหมายหรือไม่

สาเหตุที่ประชาชนส่วนใหญ่เห็นว่า ตำรวจใช้อำนาจนอกกรอบที่กฎหมายกำหนดเป็นสิ่งที่ย่นชั้นถึงคำถามในข้อที่ว่า “ตำรวจถือตนเองเป็นกฎหมาย” ที่ประชาชนส่วนใหญ่เห็นด้วย โดยที่เมื่อตำรวจถือตนเองเป็นกฎหมายแล้ว การกระทำต่าง ๆ ย่อมกระทำไปโดยไม่คำนึงถึงกรอบใด ๆ เพราะไม่มีสิ่งใดจะมากำหนด ยับยั้ง หรือห้ามมิให้กระทำได้ เพราะตำรวจจะตั้งกฎเกณฑ์ต่าง ๆ ขึ้นมาเอง ประชาชนไม่มีสิทธิใด ๆ ที่จะดำเนินการกับตำรวจได้ ความคิดเห็นนี้สอดคล้องกับแนวความคิดของมาคิอาเวลลีในเรื่องอำนาจของเจ้าผู้ปกครองที่เป็นอำนาจที่เบ็ดเสร็จเด็ดขาด ไม่มีอำนาจอื่นควบคุมเนื่องจากเจ้าผู้ปกครองเป็นกฎหมายของรัฐ

หากจะมองในแง่ของสังคมไทยโดยเฉพาะสังคมชนบทหรือกลุ่มประชาชนที่ด้อยการศึกษาหรือมีแนวความคิดต่อเนื่องหรือทำนองเดียวกันกับคนในชนบท จะเห็นได้ว่า สังคมไทยยกย่อง ขอมรับในอำนาจของตำรวจมาตั้งแต่ต้น หลายคนจะพบว่ามีการอ้างอิงคำว่า “ตำรวจ” ในชีวิตประจำวันบ่อยครั้ง เช่น เมื่อเด็กร้องไห้ก็ขู่ว่าให้เงียบ มิฉะนั้นจะถูกตำรวจจับ เป็นต้น การปลูกฝังเหล่านี้ทำให้เด็กที่เติบโตมาเกิดความรู้สึกขอมรับในอำนาจของตำรวจและเห็นว่า ตำรวจทำอะไรก็ได้โดยไม่จำกัดอยู่ในกรอบทางกฎหมาย

เท่านั้น เพราะแม้แต่เครื่องให้ ตำรวจก็สามารถจับได้แล้วทั้ง ๆ ที่ไม่มีกฎหมายกำหนด หรือรองรับอำนาจดังกล่าวแต่อย่างไร

การที่ประชาชนส่วนหนึ่ง (ร้อยละ 29.7) ยังไม่แน่ใจว่า ตำรวจใช้อำนาจอยู่ในกรอบหรือไม่ อาจมองได้ว่า ประชาชนไม่แน่ใจหรือไม่ทราบว่ากรอบการใช้อำนาจของตำรวจมีมากน้อยเพียงใด ทั้งนี้ เนื่องจากประชาชนไม่ทราบในข้อกฎหมายหรือทราบแต่ไม่ลึกซึ้ง ซึ่งอาจเกิดจากการด้อยการศึกษาของประชาชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในระยะที่ผ่านมาจะเห็นได้ว่า ประชาชนของประเทศไทยยังเป็นบุคลากรที่ขาดการศึกษาจำนวนมาก อีกทั้ง กฎหมายต่าง ๆ เป็นสิ่งที่ยากจะเข้าใจให้อย่างถ่องแท้ การจะให้ประชาชนเข้าใจกฎหมายอย่างลึกซึ้งจึงเป็นไปได้ยาก อีกประการหนึ่งประชาชนอาจเกิดความไม่แน่ใจว่าการใช้อำนาจทาง ตำรวจนั้นได้ใช้ไปในทิศทางใด เป็นคุณหรือเป็นโทษแก่ตนเอง กลุ่มประชาชนที่เห็นว่า ตำรวจใช้อำนาจในทางที่เป็นคุณแก่ตนเองมักมองว่า ตำรวจใช้อำนาจในกรอบดีแล้ว แต่กลุ่มประชาชนที่เห็นว่าตำรวจใช้อำนาจเป็นโทษกับตนเอง ก็จะมองว่า ตำรวจใช้อำนาจนอกกรอบ สิ่งที่ประชาชนไม่แน่ใจจึงอาจมีได้อยู่ที่ว่า ตำรวจใช้อำนาจนอกกรอบหรือไม่ แต่อยู่ที่ไม่แน่ใจว่าตำรวจใช้อำนาจในทางที่เป็นคุณหรือเป็นโทษกับตนเอง

ความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามที่ได้ ต่อคำถามว่า “ตำรวจใช้อำนาจมากกว่าที่กฎหมายกำหนด” แม้จะคาดการณไว้แล้ว จะได้รับคำตอบส่วนใหญ่เห็นว่าตำรวจใช้อำนาจมากกว่าที่กฎหมายกำหนด แต่หากมองจากแง่มุมเจ้าผู้ปกครองจะเห็นได้ว่าข้อมูลมิได้มีความขัดแย้งกัน ในทางตรงข้ามกลับสอดคล้องกับแนวคิดดังกล่าวที่เห็นว่า เจ้าผู้ปกครองคือ กฎหมายแห่งรัฐ เป็นผู้กำหนดกฎหมาย , กฎเกณฑ์ ข้อบังคับต่าง ๆ ของรัฐ ดังนั้นใครจะบอกได้ว่าเจ้าผู้ปกครองใช้อำนาจเกินกว่าที่กฎหมายกำหนดหรือไม่ หากถามว่าการใช้อำนาจเกินกว่าที่ กฎหมายกำหนดนั้นทำไปเพื่อสิ่งใด ประชาชนอาจไม่ทราบได้ว่าทำเพื่ออะไร เป็นผลดีกับตนเองแค่ไหน ดังที่ได้กล่าวแล้วว่า หากประชาชน

คิดว่าการใช้อำนาจเกินกว่าที่กฎหมายกำหนดนั้นเป็นประโยชน์กับตนเองก็อาจเห็นด้วยที่จะให้ตำรวจใช้อำนาจที่เกินกฎหมายดังกล่าวด้วยความเต็มใจ

จากข้อมูลคำตอบแบบสอบถามพบว่า ประชาชนส่วนใหญ่เห็นว่าตำรวจใช้อำนาจมากกว่าที่กฎหมายกำหนด หากแต่ หากจะพิจารณาถึงสภาพความเป็นจริงแล้ว จะพบว่าการใช้อำนาจเกินกว่าที่กฎหมายกำหนดนั้น ตำรวจที่คิดจะใช้เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อสังคม เพื่อให้ได้มาซึ่งความสงบสุขของสังคมส่วนรวม เพื่อให้ได้มาซึ่งหลักฐานในการดำเนินการตามกฎหมายกับผู้กระทำผิดที่ยากต่อการหาพยานหลักฐานในการดำเนินคดีโดยปกติ เช่น กรณีตัวอย่าง เจ้าหน้าที่ตำรวจหน่วยงานปราบปรามแห่งหนึ่ง ชื่อว่าหน่วยเบต้า (นามสมมติ) ได้รับข่าวสารจากการสืบสวนทราบว่า นางสาวดาว (นามสมมติ) เป็นผู้จำหน่ายยาเสพติดให้แก่ลูกค้าทั่วไปในซอยแห่งหนึ่งย่านสถานบันเทิง และจากการทดลองให้สายลับปลอมตัวเข้าไปล่อซื้อยาเสพติดจากนางสาวดาว พบว่ามีกรจำหน่ายยาเสพติดจริง จึงวางแผนเพื่อจับกุม แต่ในการจับกุมนั้น นางสาวดาว เป็นผู้จำหน่ายยาเสพติดที่รู้วิธีการทำงานของตำรวจดี จึงไม่จำหน่ายและรับมอบเงินด้วยตนเอง แต่ได้นำยาเสพติดไปซุกซ่อนไว้ที่เสาไฟฟ้าในซอยบ้านนางสาวดาว และให้เด็กอายุประมาณ 4-5 ปี เป็นผู้รับเงินค่าซื้อยาเสพติดจากผู้ล่อซื้อแทน แล้วบอกให้ไปรับยาเสพติดที่เสาไฟฟ้าที่ซุกซ่อนไว้แล้ว ทำให้ไม่สามารถจับกุมนางสาวดาว ได้พร้อมของกลางที่จะดำเนินการตามกฎหมายได้ เจ้าหน้าที่ตำรวจ จึงได้ใช้วิธีนำยาเสพติดและเงินที่ใช้ในการล่อซื้อยาเสพติด ที่เตรียมไปด้วย มากล่าวอ้างว่าเป็นสิ่งของที่พบได้จากตัวนางสาวดาว เพื่อดำเนินคดีตามกฎหมาย โดยมีเจ้าหน้าที่ตำรวจชุดที่จับกุมเป็นพยานบุคคลผู้รู้เห็นการกระทำและยืนยันความผิดของนางสาวดาว จึงสามารถจับกุมดำเนินคดีตามกฎหมายได้ ทำให้ผู้จำหน่ายยาเสพติดในซอยดังกล่าวหมดไป จากตัวอย่างดังกล่าวนี้ จะเห็นได้ว่าตำรวจได้ใช้อำนาจเกินกว่าที่กฎหมายกำหนดจริง หากแต่เป็นการกระทำที่เป็นผลดีต่อสังคมที่ช่วยขจัดผู้จำหน่ายยาเสพติดให้หมดไป และเป็นผลดีต่อรูปคดีที่สามารถดำเนินการตามกฎหมายต่อนางสาวดาว ผู้จำหน่ายยาเสพติดได้

แม้คำกล่าวที่ว่าเจ้าผู้ปกครอง คือกฎหมายแห่งรัฐ จะเป็นคำกล่าวที่ถูกอ้างอิงอยู่เสมอ แต่สิ่งนี้ก็เป็นที่มิอาจปฏิเสธได้ เพราะนั่นคือหลักการสำคัญของเจ้าผู้ปกครอง เจ้าผู้ปกครองคืออำนาจรัฐ เป็นกฎหมายของรัฐ เป็นผู้กำหนดกฎเกณฑ์ต่าง ๆ ให้ประชาชนได้ปฏิบัติตาม รวมถึงการพิพากษาลงโทษผู้กระทำความผิด เป็นอำนาจที่เบ็ดเสร็จเด็ดขาด มิอาจโต้แย้งได้

อย่างไรก็ดี ยังมีผู้ตอบแบบสอบถามอีกจำนวนหนึ่งที่ไม่แน่ใจหรือเห็นด้วยน้อยถึงน้อยที่สุดต่อการใช้อำนาจของตำรวจว่าใช้มากกว่าที่กฎหมายกำหนด ทั้งนี้อาจเป็นไปได้ด้วยสาเหตุหลายประการ เช่น

1) ความไม่รู้กฎหมายหรือเข้าใจกฎหมายไม่ถ่องแท้ ดังที่ทราบกันดีแล้วว่า ระดับการศึกษาของประชาชนไทยส่วนใหญ่ยังอยู่ในระดับต่ำ การจะเข้าใจกฎหมาย อย่างถูกต้อง สมบูรณ์ ลึกซึ้ง ถ่องแท้ ถิ่นถ้วน จึงเป็นไปได้ยาก การที่ประชาชนไม่รู้กฎหมายหรือรู้น้อย หรือรู้ไม่ถ่องแท้ อาจเป็นสาเหตุให้ประชาชนไม่แน่ใจว่าตำรวจใช้อำนาจเกินกว่าที่กฎหมายกำหนดหรือไม่

2) ความไม่รู้วัตถุประสงค์ของการกระทำของตำรวจ ดังที่กล่าวแล้วว่าสิ่งที่ ประชาชนเห็นว่าเป็นสิ่งที่ดีสำหรับตนก็จะเห็นว่า ตำรวจใช้อำนาจในทางที่ถูกต้อง ครบถ้วน อยู่ในกฎเกณฑ์ต่าง ๆ ดีแล้ว แต่หากผลของการใช้อำนาจนั้นเป็นผลเสียหรือผลร้ายต่อประชาชนคนนั้นก็เห็นว่า ตำรวจใช้กฎหมายไม่ถูกต้องครบถ้วน ไม่อยู่ในกฎเกณฑ์ ระเบียบ ข้อบังคับ กฎหมายต่าง ๆ ดังนั้น ความไม่เข้าใจหรือไม่รู้วัตถุประสงค์ของการใช้อำนาจของ ตำรวจจึงทำให้เกิดความไม่แน่ใจขึ้นได้

3) สถานการณ์ หรือ ช่วงเวลาในสถานการณ์ หรือ ช่วงเวลาต่าง ๆ กัน ความรู้สึกของประชาชนต่อการใช้อำนาจทาง ตำรวจย่อมไม่เหมือนกัน บางช่วงเวลาหรือบางสถานการณ์ที่ประชาชนเห็นว่า ตำรวจ ทำเหมาะสมกับสถานการณ์ขณะนั้น ประชาชนก็จะเห็นว่า ตำรวจใช้อำนาจอย่างถูกต้อง เป็นไปตามข้อกำหนดของกฎหมาย เช่น กรณีการเข้าจับกุมคนร้ายในคดียาเสพติดร้ายใหญ่ของตำรวจมีการต่อสู้กันขึ้น

ตำรวจได้ฆ่าคนร้าย หากในช่วงเวลานั้น ประชาชนได้รับข่าวสารถึงพิษภัยของยาเสพติดว่าเป็นอันตรายต่อตนเองและสังคมอย่างมาก เป็นสิ่งที่ไม่อาจหลีกเลี่ยงอันตรายได้ ประกอบกับข่าวสารที่ได้รับในการต่อสู้กันทั้งคนร้ายเป็นผู้จำหน่ายยาเสพติดรายใหญ่ ใช้อาวุธปืนยิงต่อสู้ ตำรวจ แล้วถูกตำรวจยิงถึงแก่ความตาย ความรู้สึกของประชาชนที่ไม่ชอบหรือเกลียดยาเสพติด และพ่อค้ายาเสพติดมีมาก ประชาชนก็จะเห็นว่า ตำรวจใช้อำนาจอย่างถูกต้องตามกฎหมาย และเป็นสิ่งที่ควรกระทำ ในทางกลับกันแม้ในสถานการณ์เดียวกันนี้ แม้คนร้ายจะเป็นผู้จำหน่ายยาเสพติดรายใหญ่ ใช้อาวุธปืนร้ายแรงยิงต่อสู้กับตำรวจ แต่หากคนร้ายนั้นเป็นหญิงหรือเด็กหรือเยาวชน ความรู้สึกของประชาชนต่อกรณีเหตุการณ์เช่นนี้ก็จะเปลี่ยนไปว่า กระทำไม่เหมาะสม เพราะคนร้ายเป็นเพียงเด็กหรือผู้หญิง

ดังนั้น ความแตกต่างในเรื่องของสถานการณ์และช่วงเวลา จึงเป็นปัจจัยผลกระทบต่อความไม่แน่ใจของประชาชนต่อการใช้อำนาจของตำรวจว่าเกินกว่าที่กฎหมายกำหนดหรือไม่ เมื่อสถานการณ์ใดเป็นผลกระทบโดยตรงกับประชาชนในทางที่ดี ประชาชนก็จะตัดสินใจ ในทางที่เป็นบวกกับการใช้อำนาจของตำรวจ แต่เมื่อสถานการณ์ใด เป็นผลกระทบต่อประชาชนในทางที่ไม่ดี ประชาชนก็จะตัดสินใจในทางที่เป็นลบต่อการใช้อำนาจของตำรวจ

โดยที่จุดประสงค์หลักในการใช้อำนาจของตำรวจ ได้แก่

- 1) การรักษาความสงบเรียบร้อย และจับกุมตัวผู้กระทำความผิดมาลงโทษ
- 2) การรักษาและบังคับใช้กฎหมายที่เกี่ยวกับการกระทำผิดทางอาญา และดำเนินการกับผู้ละเมิดกฎหมาย
- 3) การบำบัดทุกข์ บำรุงสุขของประชาชน ช่วยเหลือให้ความปลอดภัยแก่ชีวิตและทรัพย์สินแก่ ประชาชน
- 4) ดูแลและรักษาผลประโยชน์ของสาธารณะ เพื่อประโยชน์ของส่วนรวม

จากผลการสำรวจพบว่ากลุ่มผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เห็นว่า ตำรวจได้ปฏิบัติหน้าที่เพื่อส่วนรวมของสังคม ซึ่งหากพิจารณาตามหลักของ เจ้าผู้ปกครองของมาคิอาเวลลีแล้ว เจ้าผู้ปกครองจะกระทำเพื่อความสงบสุข และความอยู่รอดของรัฐ นั่นคือ การทำเพื่อสังคมนั่นเอง ดังนั้น การปฏิบัติหน้าที่ของตำรวจตามความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามจึงสอดคล้องกับหลักการในการใช้อำนาจของเจ้าผู้ปกครอง ตามแนวความคิดของ มาคิอาเวลลี

อย่างไรก็ดี จากผลการสำรวจยังชี้อีกว่า ประชาชนอีกส่วนหนึ่ง (35%) ยังคงไม่เชื่อว่า ตำรวจทำเพื่อส่วนรวมของสังคม แต่ทั้งนี้ข้อมูลดังต่อไปนี้ หากมองในอีกแง่มุมหนึ่ง นอกเหนือจากการปฏิเสธการทำงานเพื่อสังคมส่วนรวมของตำรวจแล้ว อาจมองได้ว่า ประชาชนมิได้ปฏิเสธว่าการทำงานของ ตำรวจได้กระทำไปเพื่อสังคมส่วนรวมแต่เพียงอย่างเดียว หากแต่อาจมองว่าตำรวจได้กระทำเพื่อสิ่งอื่น เช่น ตัวเอง พวกพ้อง ก่อนที่จะกระทำเพื่อสังคมส่วนรวม หรืออาจมองได้ว่า ประชาชนไม่ทราบข้อมูลในเบื้องต้นที่ชัดเจนว่าตำรวจได้กระทำไปเพื่อสิ่งใด

และโดยที่เจ้าผู้ปกครองและรัฐคือสิ่ง ๆ เดียวกัน หากจะมองว่ารัฐคือองค์กร ๆ หนึ่งแล้ว การที่กระทำเพื่อองค์กรของตนก็เป็นการทำเพื่อรัฐในหลักของมาคิอาเวลลีนั่นเอง จากผลการสำรวจ กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ เห็นว่า ตำรวจปฏิบัติหน้าที่เพื่อองค์กรตำรวจ จึงอาจชี้ได้ว่า ตำรวจได้กระทำเพื่อให้รัฐคงอยู่ได้นั่นเอง ผลการสำรวจนี้จึงสนับสนุนหลักการที่ว่า เจ้าผู้ปกครองได้กระทำเพื่อคงความอยู่รอดของรัฐนั่นเอง

หากพิจารณาในแง่ของสังคมไทยซึ่งเป็นสังคมอุปถัมภ์ แนวความคิดของบุคคลในสังคม โดยเฉพาะอย่างยิ่ง หากมองลึกไปถึงกลุ่มคนที่ทำงานในสถานที่ต่าง ๆ ทั้งส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือบริษัทเอกชน สิ่งที่ไม่อาจปฏิเสธได้ก็คือ ทุกคนจะมีความรัก ห่วงเห่นในองค์กรที่ตนเองทำงานอยู่ อย่างน้อยที่สุดก็เป็นการปกป้องผลประโยชน์

ของตนเองที่จะรักษาสถานภาพการทำงานไว้ หรือเพื่อให้องค์กรที่ตนทำงานอยู่ได้มั่นคง เข้มแข็งมากยิ่งขึ้น ซึ่งความคิดเห็นในเรื่องการทำงานเพื่อองค์กรนี้ ย่อมไม่อาจแยกกับ แนวความคิดที่กระทำเพื่อตนเองได้ เป็นสิ่งที่จกต้องควบคู่กันไปเสมอ อาจมีผู้โต้แย้งว่า มีคนบางกลุ่มไม่มีความรัก ความคิดปกป้องหรือสนับสนุนองค์กรของตน คิดถึงเพียงแต่ตนเองเท่านั้น ซึ่งก็ต้องยอมรับว่ามีคนที่มีความคิดเช่นว่านี้จริง แต่หากจะมองลึกลงไป ในตัวบุคคลนั้นแล้ว แม้จะไม่มี ความคำนึงถึงองค์กรที่ตนทำงานอยู่ แต่ในที่สุดบุคคลนั้น ก็ย่อมจะต้องคำนึงถึงองค์กรที่ตนทำงาน และถูกใจเข้าไปองค์กรใด ก็องค์กรหนึ่ง

ผลการสำรวจตามคำถามว่า “ตำรวจปฏิบัติหน้าที่เพื่อประเทศชาติ” ผู้ตอบแบบ สอบถามส่วนใหญ่เห็นว่า ตำรวจปฏิบัติหน้าที่เพื่อประเทศชาติ คำว่าประเทศชาติก็คือ รัฐในความหมายทั่ว ๆ ไป รวมถึงความหมายตามแนวความคิดของมาคิอาเวลลี

โดยที่จุดประสงค์หลักในการใช้อำนาจของเจ้าผู้ปกครองก็คือ การสืบทอดอำนาจ และการรักษารัฐให้อยู่รอด การรักษาผลประโยชน์หรือความดีส่วนบุคคลหรือปัจเจกบุคคล แม้เป็นสิ่งที่สำคัญก็จริง แต่การรักษาผลประโยชน์หรือความดีทางรัฐย่อมยิ่งใหญ่กว่ากว่า ดังคำกล่าวที่กล่าวถึงแนวความคิดของมาคิอาเวลลี ว่า “แม้ว่าความดีของปัจเจกบุคคล และความดีของรัฐจะเป็นสิ่งเดียวกันก็ตาม แต่การให้ได้มาและการรักษาความดีของรัฐนั้น ย่อม เป็นความดีที่ยิ่งใหญ่และสมบูรณ์กว่า การรักษาความดีของบุคคลคนหนึ่งนั้นย่อมดีว่าการ ไม่มีความดีอะไรที่จะรักษาเลย แต่การรักษาความดีของรัฐนั้นย่อมเป็นสิ่งที่ดียิ่งกว่า”²⁰

²⁰ ไชยันต์ ไชยพร. “ศาสตร์ของผู้ปกครอง ก้าวกระโดดที่ไม่ไกลจากเพลโต ถึงมาคิอา เวลลี” , วารสารสังคมศาสตร์ ปีที่ 30 ฉบับที่ 3 (ตุลาคม 2539): 19.

ดังนั้นการที่ประชาชนมีความคิดเห็นว่า ตำรวจปฏิบัติหน้าที่เพื่อประเทศชาติ การกระทำของตำรวจจึงเป็นการกระทำตามวัตถุประสงค์ในการใช้อำนาจ ตามแนวความคิดเรื่อง “เจ้าผู้ปกครอง” ของมาคิอาเวลลี

อย่างไรก็ดี ย่อมไม่อาจมองข้ามข้อมูลในส่วนที่ประชาชนเกิดความไม่แน่ใจและไม่เห็นด้วยกับคำพูดที่ว่า ตำรวจทำเพื่อประเทศชาติ ข้อมูลนี้ชี้ให้เห็นว่า ประชาชนเกิดความไม่แน่ใจในการทำงานของตำรวจว่า ได้กระทำเพื่อประเทศชาติจริงหรือไม่ เพียงใด หรือมีวัตถุประสงค์อื่นใดแอบแฝงหรือไม่ ความไม่แน่ใจในวัตถุประสงค์ในการทำงานของตำรวจเช่นนี้ ส่งผลให้ประชาชนไม่ให้ความร่วมมือต่อการทำงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจเป็นอย่างยิ่ง เพื่อไม่อาจแสวงหาความร่วมมือหรือข้อมูลใดจากประชาชนได้ เพราะประชาชนไม่แน่ใจว่าเมื่อให้ข้อมูลต่างๆ กับตำรวจแล้ว ข้อมูลเหล่านั้นจะถูกนำไปใช้เพื่อประโยชน์ของประเทศชาติหรือเพื่อประโยชน์ส่วนตัวของตำรวจกันแน่ หรือเกิดความไม่แน่ใจว่าข้อมูลเหล่านั้น จะเป็นข้อมูลที่ส่งผลร้ายกับตัวเอง เพราะข้อมูลบางอย่าง อาจเป็นการขัดผลประโยชน์ของผู้มีอิทธิพลในท้องถิ่นที่อาจส่งผลร้ายกับผู้ที่ให้ข้อมูลได้ เช่น ข้อมูลเรื่องผู้จำหน่ายยาเสพติดรายใหญ่ ประชาชนอาจไม่แน่ใจว่าเมื่อให้ข้อมูลกับตำรวจแล้ว ตำรวจจะนำข้อมูลดังกล่าวไปใช้เพื่อจับกุมผู้กระทำผิดหรือไม่ หรือตำรวจมีส่วนได้ส่วนเสียกับผู้จำหน่ายยาเสพติดคนดังกล่าว แล้วนำข้อมูลไปมอบให้กับผู้จำหน่ายยาเสพติดจนทำให้ประชาชนผู้ให้ข้อมูลต้องถูกผู้จำหน่ายยาเสพติดทำร้ายหรือข่มขู่ได้

ในทางกลับกันหากข้อมูลสำหรับคำถามนี้ออกมาในลักษณะตรงข้าม กล่าวคือ ประชาชน ส่วนใหญ่ไม่เห็นด้วยที่ว่า ตำรวจทำเพื่อประเทศชาติ ย่อมเป็นการชี้ให้เห็นอย่างชัดเจนว่า ตำรวจ ได้กระทำไปเพื่อตนเองหรือสิ่งอื่นๆ ที่มีใช่เป็นการกระทำเพื่อ

ประเทศชาติ เช่นอาจเป็นการกระทำเพื่อผลประโยชน์ส่วนตัว เพื่อความเจริญก้าวหน้า ในหน้าที่การงาน การได้รับการยกย่องจากสังคม รวมถึงการได้รับการสนับสนุนในรูปแบบต่างๆ จากผู้อื่น ซึ่งการกระทำเช่นว่านี้ จะพบเห็นในวงการตำรวจอยู่บ่อยครั้งที่การกระทำของตำรวจบางคน เป็นการกระทำเพื่อหวังชื่อเสียง ลาภยศ เพียงอย่างเดียว มุ่งหวังให้ประชาชนเห็นว่าตนเองเป็นผู้มีความสามารถในการปฏิบัติหน้าที่ ทั้งที่ความเป็นจริงเป็นการปฏิบัติหน้าที่ของผู้อื่นจนสำเร็จเรียบร้อยแล้ว ตนเองเป็นเพียงผู้ปรากฏตัวเป็นข่าวเท่านั้น ทั้งนี้ก็เพื่อหวังความเจริญก้าวหน้าในอนาคตนั่นเอง

เราจะต้องไม่ลืมว่าแนวความคิดเรื่องอำนาจใน “เจ้าผู้ปกครอง” ของมาคิอาเวลลี นั้น รัฐกับเจ้าผู้ปกครอง คือสิ่งเดียวกัน ดังนั้นในคำถามที่ว่า “ตำรวจปฏิบัติหน้าที่เพื่อตนเองหรือพรรคพวก” นอกจากจะมองว่า ตำรวจทำเพื่อตนเองเป็นหลักแล้ว ยังอาจมองไปอีกแง่มุมหนึ่งว่า ตำรวจทำเพื่อรัฐหรือส่วนรวมด้วยหากพิจารณาตามแนวคิดดังกล่าว

มาคิอาเวลลี ชี้ให้เห็นว่า คนส่วนใหญ่ที่มีธรรมชาติที่เห็นแก่ตัวและรักผลประโยชน์ส่วนตัวมากเกินไปจนกว่าที่จะสละเพื่อคนอื่นได้ง่าย ๆ ถ้าไม่จำเป็น²¹ ดังนั้น ในเมื่อตำรวจก็เป็นเพียงคน ๆ หนึ่ง ดังนั้นจึงไม่แปลกอะไร หากตำรวจจะเห็นแก่ประโยชน์ส่วนตัวก่อนเป็นลำดับแรกแล้วจึงเห็นแก่สิ่งอื่น ๆ ที่ตามมาภายหลัง

ตัวอย่างที่แสดงให้เห็นว่า ตำรวจได้ใช้อำนาจไปเพื่อผลประโยชน์ของตนเองหรือพรรคพวก ที่มองเห็นได้อย่างเป็นรูปธรรม ได้แก่ การใช้อำนาจจับกุมบุคคลแล้วเรียกรับผลประโยชน์เพื่อแลกเปลี่ยนกับการไม่ถูกจับกุมดำเนินคดี เช่น สิบตำรวจเอกวิม (นามสมมติ) ร่วมกับพรรคพวกจำนวน 2 คน ที่มีใจเป็นตำรวจ แต่ได้อ้างว่าเป็นเจ้าหน้าที่ตำรวจ ร่วมกันจับตัวนายหม่อง (นามสมมติ) โดยกล่าวหาว่า มียาเสพติดไว้ในความ

²¹ เรื่องเดียวกัน, หน้า 15.

ครอบครอง แต่จากการตรวจค้นตัวนายหม่อง ของสืบตำรวจเอกวิม กับพวก ไม่พบสิ่งของที่ผิดกฎหมายใดๆ สืบตำรวจเอกวิม กับพวก จึงได้นำยาเสพติดที่เตรียมไปด้วยออกมาแสดงว่าเป็นยาเสพติดที่ค้นพบจากตัวนายหม่อง แล้วเรียกร้อเงินจำนวน 30.000 บาท เพื่อแลกกับการไม่จับกุมดำเนินคดี นายหม่อง เกิดความกลัวจะถูกจับกุม จึงยินยอมมอบเงินสดจำนวนดังกล่าวให้สืบตำรวจเอกวิม กับพวกไป นอกจากนี้จะเห็นได้ว่าในสังคมไทยปัจจุบันนี้ ข่าวสารที่ปรากฏต่อสื่อมวลชน จะพบว่ามีเรื่องที่เจ้าหน้าที่ตำรวจถูกกล่าวหาจากสังคมอยู่บ่อยครั้งว่า มีการนำสิ่งของผิดกฎหมายที่ตำรวจเตรียมไปเอง กล่าวอ้างว่าเป็นสิ่งของที่พบจากผู้ถูกจับกุม หรือที่เรียกกันว่า “ยึดของกลาง” อยู่บ่อยครั้ง ทั้งนี้ สาเหตุก็เพราะตำรวจเหล่านั้นได้อำนาจไปเพื่อผลประโยชน์ของตนเองหรือพรรคพวกนั่นเอง

จากข้อมูลผู้ตอบแบบสอบถามในเรื่องการปฏิบัติหน้าที่ทางตำรวจ (ข้อ 6 – 9) จะเห็นได้ว่าข้อมูลที่ได้อ่านแล้วเสมือนขัดแย้งกัน ที่ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เห็นด้วยที่ตำรวจใช้อำนาจปฏิบัติหน้าที่เพื่อสิ่งต่าง ๆ ที่สอบถาม ทั้งเพื่อส่วนรวมทางสังคม , เพื่อองค์กรตำรวจ , เพื่อประเทศชาติ และเพื่อตนเองหรือพรรคพวก ทำให้ดูเหมือนขัดแย้งกันว่า เห็นด้วยที่ว่าตำรวจทำเพื่อตนเอง แต่ทำไมยังเห็นด้วยที่ทำเพื่อส่วนรวม , องค์กรหรือประเทศชาติ ข้อมูลเหล่านี้หากจะพิจารณาในอีกแง่มุมหนึ่ง จะเห็นได้ว่า ตำรวจจะปฏิบัติหน้าที่เพื่อตนเองหรือพรรคพวกเป็นลำดับแรก แล้วจึงเป็นการปฏิบัติหน้าที่เพื่อองค์กรตำรวจ เพื่อให้องค์กรตำรวจ มีความเข้มแข็งอันจะส่งผลมายังตำรวจด้วยในเรื่องความมั่นคงในการทำงาน และผลประโยชน์ที่จะได้รับ จากนั้นก็จะนึกถึงการปฏิบัติหน้าที่เพื่อนประเทศชาติให้คงอยู่เพื่อให้องค์กรตำรวจและตัวตำรวจเองอยู่ได้ เพราะหากไม่มีชาติหรือรัฐเสียแล้ว องค์กรตำรวจ และตัวตำรวจเองก็ไม่อาจดำรงอยู่ได้เช่นกัน จากนั้นจึงนึกถึงส่วนรวมที่นอกจากจะหมายถึงส่วนรวมภายในชาติแล้ว ยังอาจรวมถึงส่วนรวมของโลกด้วย เช่น การดำเนินการปราบปรามยาเสพติด ที่นอกจากจะเป็นการกระทำเพื่อประเทศชาติแล้ว การดำเนินการปราบปรามยาเสพติดไม่ให้มีการส่งออก

จำหน่ายในประเทศอื่น ๆ ก็เป็นการช่วยเหลือประเทศเหล่านั้น มิให้มียาเสพติดให้โทษเข้าไปจำหน่าย มอมเมาประชาชน ซึ่งการกระทำส่วนนี้ถือเป็นการช่วยเหลือส่วนรวมของโลกอย่างแท้จริง

จากคำถามที่ว่า “ตำรวจกระทำทุกวิถีทางเพื่อความสำเร็จของงาน” จะเห็นได้ว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เห็นด้วย ที่ว่าเพื่อความสำเร็จของงานแล้ว ตำรวจจะกระทำทุกวิถีทาง ข้อมูลดังกล่าวนี้นอกจากแปลความดังกล่าวแล้ว หากพิจารณาไปในรายละเอียดแล้ว อาจพิจารณาในอีกแง่มุมหนึ่งได้ว่า แม้จะแน่ใจว่าตำรวจจะกระทำทุกวิถีทางเพื่อให้ได้มาซึ่งความสำเร็จของงาน แต่ผู้ตอบแบบสอบถามอาจไม่แน่ใจในวัตถุประสงค์ของการกระทำนั้น ๆ ว่าได้กระทำไปเพื่ออะไร เพื่อผลประโยชน์ส่วนตัวหรือทำเพื่อส่วนรวมกันแน่ เพียงแต่เห็นว่าจริงที่ว่าเพื่อให้งานสำเร็จลุล่วงไปด้วยดีแล้ว ตำรวจจะกระทำทุกวิถีทาง

มาคิอาเวลลี ได้ให้หลักการสำคัญของการเป็นเจ้าผู้ปกครองก็คือ จะต้อง “เล่นในบทบาทต่าง ๆ ได้ทุกรูปแบบ (Be your roles)” มาคิอาเวลลี ต้องการจะสร้างเจ้าผู้ปกครองผู้ซึ่งเป็น “มนุษย์พันหน้า (a man of thousand face) ผู้เป็นเจ้าแห่งบทบาทที่จะสามารถเล่นบทบาทใด ๆ ก็ได้ที่จำเป็น²² การกระทำของตำรวจเพื่อให้ได้มาซึ่งความสำเร็จของงานนั้น อาจมองได้นั้นคือการกระทำในหน้าหนึ่งของมนุษย์พันหน้าของเจ้าผู้ปกครอง เป็นไปตามหลักการในเจ้าผู้ปกครองของ มาคิอาเวลลี ที่ว่าด้วยวิธีการใช้อำนาจเพื่อความมั่นคงและความคงอยู่แห่งรัฐ เจ้าผู้ปกครองจะกระทำทุกวิถีทางโดยไม่คำนึงถึงวิธีการที่ชั่ววุ่นให้กระทำถูกต้องเพียงใด ขอเพียงให้เกิดความมั่นคงและรัฐอยู่รอด

---

²² Norman Jacobson, Pride & Solace : The Function and Limits of Political Theory. (New York and London : 1978), p. 28, อ้างถึงใน ไชยันต์ ไชยพร, “ศาสตร์ของผู้ปกครองก้าวกระโดดที่ไม่ไกลจากเพลโต ถึงมาคิอาเวลลี”, หน้า 21.

เท่านั้นเป็นจุดมุ่งหมายสูงสุด การใช้อำนาจที่ไม่คำนึงถึงวิธีการเช่นนี้ มิใช่สิ่งสำคัญสุด ยอด หากแต่วัตถุประสงค์ในการใช้อำนาจนั้นเป็นสิ่งที่สำคัญมากกว่า

ตรงกันข้าม หากข้อมูลออกมาในลักษณะตรงกันข้าม กล่าวคือ หากข้อมูลออกมาว่า ประชาชนส่วนใหญ่ไม่เห็นด้วยที่ว่า ดำรงไว้ทุกวิธีการเพื่อให้งานสำเร็จ อาจเป็นสิ่งที่น่าเป็นห่วงมากกว่า กล่าวคือ อาจเป็นการชี้ให้เห็นว่าประชาชนเกิดความไม่มั่นใจในการทำงานของ ดำรง ว่าได้กระทำทุกวิธีการแล้วหรือไม่ เพื่อจะให้เกิดความสงบสุขของสังคม อันจะนำมาซึ่งความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน ทำให้ความเชื่อถือต่อดำรงลดน้อยลง ส่งผลกระทบคือการปฏิบัติหน้าที่ของดำรง เช่น ไม่อาจขอข้อมูลหรือความร่วมมือจากประชาชนในการป้องกันเหตุร้าย หรือตัวอย่างเช่น กรณีมีเหตุร้ายเกิดขึ้น หากประชาชนไม่เชื่อมั่นในการทำงานของดำรงแล้ว ประชาชนก็จะไม่แจ้งเหตุนั้นต่อดำรง ทำให้เหตุลุกลามใหญ่โตจนไม่อาจระงับได้ หรือประชาชนอาจดำเนินการแก้ไขเหตุร้ายด้วยตนเอง จนกลายเป็นเหตุซ้ำซ้อนขึ้น หรือมีเหตุเกิดขึ้นแล้ว ประชาชนไม่ให้ความร่วมมือในการให้ข้อมูล , ชี้เบาะแส ดำรงก็ไม่อาจหาพยานหลักฐานเพื่อจับกุมคนร้ายได้ ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อความรู้สึกไม่เชื่อมั่นของประชาชน มากยิ่งขึ้น

ดังทราบแล้วว่า วิธีการใช้อำนาจทางเจ้าผู้ปกครองนั้น เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์การได้มาซึ่งอำนาจและความสงบเรียบร้อยและความมั่นคงแห่งรัฐ เจ้าผู้ปกครองจะกระทำทุกวิธีการ โดยไม่คำนึงถึงวิธีการที่ใช้ โดยไม่คำนึงว่าสิ่งนั้นเป็นสิ่งที่ขัดต่อคุณธรรม ความดี หรือเป็นความชั่ว หรือขัดต่อกฎหมาย เพราะเจ้าผู้ปกครองก็คือกฎหมายของรัฐ เป็นผู้กำหนดกฎหมายต่าง ๆ ที่สำคัญ มาคิอาเวลลีมองว่ามนุษย์เป็นเพียงวัตถุดิบทางอำนาจที่เจ้าผู้ปกครองจะใช้เพื่อให้ได้มาซึ่งอำนาจ ความสงบเรียบร้อย และความมั่นคงแห่งรัฐเท่านั้น ดังนั้นการที่ดำรงจะกระทำทุกวิถีทางเพื่อความสำเร็จทางงาน จึงเป็นไปตามหลักการในเจ้าผู้ปกครองของมาคิอาเวลลีหากว่าวัตถุประสงค์แห่งวิธีการใช้

อำนาจนั้นจะกระทำไปเพื่อความมั่นคงและความสงบเรียบร้อยแห่งรัฐหรือประเทศชาติ แต่ถ้าตำรวจได้ใช้วิธีการใช้อำนาจโดยไม่คำนึงถึงวิธีการที่ใช้เพื่อให้ได้มาซึ่งประโยชน์ส่วนตนหรือพวกพ้องแต่เพียงอย่างเดียว ก็ไม่อาจเข้ากับหลักการนี้ได้ เว้นเสียแต่ว่าจะอ้างเอาข้าง ๆ คู ๆ ว่า ตำรวจถือเอาตนเองเป็นรัฐตามความหมายของเจ้าผู้ปกครองที่ว่ารัฐเจ้าผู้ปกครองเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน ก็อาจพอสามารถยอมรับได้

อย่างไรก็ดีแม้กลุ่มผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่จะเห็นว่า ตำรวจจะกระทำทุกวิถีทางเพื่อความสำเร็จของงานตำรวจก็เชื่อว่าจะสามารถกระทำได้ตามใจของตัวเอง เพราะในสังคมที่เป็นจริง ตำรวจย่อมจะต้องถูกควบคุมจากสังคมทั้งจากกฎหมาย กฎระเบียบต่างๆ และการตรวจสอบโดยตรงจากสังคม ที่อาจมีทั้งการจัดตั้งเป็นองค์กรตรวจสอบหรือการตรวจสอบส่วนบุคคลที่มีต่อการกระทำของตำรวจโดยตรง

จากความคิดเห็นของประชาชนต่อคำถามที่ว่า “ที่ผ่านมาในบางกรณี เพื่อความสงบสุขของส่วนรวม ตำรวจได้ใช้วิธีการที่ไม่คำนึงถึงความถูกต้อง” และ “ในบางสถานการณ์ที่ผ่านมา เช่น การก่ออาชญากรรมร้ายแรง ตำรวจได้กระทำทุกวิถีทางโดยไม่คำนึงถึงศีลธรรม เพื่อความสงบสุขของส่วนรวม” ผู้ตอบแบบสอบถามมีความเห็นในลักษณะใกล้เคียงกันทั้งส่วนที่เห็นด้วย – ไม่แน่ใจ – ไม่เห็นด้วย คำตอบเช่นนี้มีได้มีความหมายแต่เพียงว่า ประชาชนมีความเห็นต่อวิธีการใช้อำนาจที่ผ่านมาของตำรวจในสถานการณ์ที่เป็นสถานการณ์ร้ายแรงหรือในบางกรณีที่ความเห็นของคนส่วนใหญ่เห็นว่าตำรวจควรจะใช้อำนาจอย่างเด็ดขาดกับผู้กระทำผิด เพื่อความสงบสุขของส่วนรวม ตำรวจใช้วิธีการยับยั้งเหตุการณ์หรือสถานการณ์ร้ายนั้นโดยไม่คำนึงถึงความถูกต้องและศีลธรรม ทั้งนี้คงแปลผลแห่งข้อมูลได้ในอีกแง่มุมหนึ่งว่า ประชาชนเห็นด้วยที่จะให้ใช้วิธีการโดยไม่คำนึงถึงความถูกต้องและศีลธรรม หากแต่ประชาชนไม่แน่ใจในวัตถุประสงค์ในการกระทำเช่นนั้นต่างหาก

เมื่อพิจารณาในฐานข้อมูลสมมติ เพื่อเปรียบเทียบกับข้อมูลที่เก็บได้จากผู้ตอบแบบสอบถามจริง สามารถแยกได้เป็น 3 กรณี

1) ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เห็นด้วย (เห็นด้วยมากที่สุด + เห็นด้วยมาก) มีอัตราร้อยละที่สูงกว่า กลุ่มไม่แน่ใจและกลุ่มไม่เห็นด้วย (ไม่เห็นด้วยมาก + ไม่เห็นด้วยมากที่สุด) อย่างเห็นได้ชัด อาจแปลความหมายได้ว่า ที่ผ่านมา ประชาชนเห็นว่าวิธีการใช้อำนาจของตำรวจเพื่อจัดการกับสถานการณ์ร้ายแรงหรือในบางกรณี การกระทำของตำรวจที่ได้กระทำไปเป็นสิ่งที่ประชาชน เห็นว่าได้กระทำการโดยที่ขัดต่อความถูกต้องหรือศีลธรรม ทั้งนี้เพื่อความสงบสุขทางส่วนรวมจริง แต่หากจะถามว่าประชาชน เห็นด้วยหรือไม่ที่ตำรวจใช้วิธีการเช่นนั้น ก็ไม่อาจสรุปชี้ชัดไปได้ว่าประชาชนเห็นด้วยหรือไม่ ทั้งนี้อาจขึ้นอยู่กับสถานการณ์ความรู้สึกของประชาชนขณะนั้นว่าได้รับข่าวสารในด้านใด และมีความรู้สึกอย่างไร หากได้ข่าวสารในแง่ที่เป็นปฏิบัติต่อผู้กระทำให้เกิดอาชญากรรม หรือผู้กระทำผิด หรือเหตุการณ์นั้นเป็นเหตุการณ์ที่ทำให้ประชาชนได้รับความเสียหายประชาชนก็จะรู้สึกไม่เอียงเห็นด้วยกับการกระทำของตำรวจ แต่หากประชาชนได้รับข่าวสารในทางที่เป็นปฏิบัติต่อ ตำรวจ หรือเป็นเหตุการณ์ที่ไม่ก่อให้เกิดความเสียหายกับตนเอง ก็อาจไม่เห็นด้วยกับการกระทำของตำรวจ

2) ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ไม่เห็นด้วย (ไม่เห็นด้วย + ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง) มีอัตราร้อยละสูงกว่ากลุ่มที่ไม่แน่ใจ และกลุ่มเห็นด้วย(เห็นด้วยอย่างยิ่ง + เห็นด้วยมาก) อย่างเห็นได้ชัด อาจแปลความหมายได้ว่า ประชาชนไม่มีความรู้สึกว่ที่ผ่านมาตำรวจได้ใช้วิธีการที่ไม่คำนึงถึงความถูกต้องและศีลธรรม จัดการกับสถานการณ์ร้ายแรงหรือบางกรณี เพื่อความสงบสุขของส่วนรวม แต่หากตำรวจใช้วิธีการเช่นนั้นจริง ก็ไม่อาจแน่ใจได้ว่า ประชาชนเห็นด้วยหรือไม่ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับข่าวสารความรู้สึกของประชาชนต่อสถานการณ์นั้นในขณะนั้น ดังที่ได้กล่าวมาแล้ว ทั้งนี้การที่ประชาชน ตอบแบบสอบถามไม่เห็นด้วยว่าตำรวจใช้วิธีการ โดยไม่คำนึงถึงความถูกต้องหรือศีลธรรม มิได้หมายความว่าที่ผ่านมา ตำรวจมิได้ใช้วิธีการเช่นนั้น แต่อาจเป็นเพราะ ประชาชนไม่มีโอกาสให้รับรู้ข่าวสารที่เป็นจริง ได้เพียงข่าวสารที่ได้รับการปรุงแต่งเป็นอย่างดีแล้วเท่านั้น

3) ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ไม่แน่ใจ มีอัตราร้อยละสูงกว่ากลุ่มเห็นด้วย (เห็นด้วยมากที่สุด + เห็นด้วยมาก) และกลุ่มไม่เห็นด้วย (ไม่เห็นด้วยมาก + ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง) อย่างเห็นได้ชัด อาจแปลความหมายให้ว่าที่ผ่านมา ประชาชนไม่แน่ใจว่าตำรวจได้ใช้วิธีการที่ไม่คำนึงถึงความถูกต้องหรือศีลธรรมเพื่อความสงบสุขของส่วนรวมในบางกรณีหรือไม่ หรือคงแปลความหมายได้ว่าประชาชนไม่แน่ใจว่าตำรวจใช้วิธีการนั้นเพื่อสิ่งใดกันแน่ กรณีนี้หมายถึงประชาชนเห็นว่าตำรวจใช้วิธีการเช่นว่านั้นจริง แต่ไม่แน่ใจว่าเพื่อความสงบสุขของส่วนรวมหรือไม่ หรือได้ใช้วิธีการแต่ไม่แน่ใจว่าเป็นการกระทำที่ไม่คำนึงถึงความถูกต้องหรือศีลธรรมหรือไม่

ต่อคำถามที่ว่าที่ผ่านมา ข่าวสารที่ปรากฏต่อประชาชน ตำรวจได้ใช้วิธีการบางอย่างที่ขัดต่อความถูกต้องหรือศีลธรรม เช่น การวิสามัญฆาตกรรมคนร้ายสำคัญหรือคนร้ายที่มีพฤติกรรมก่อความเดือดร้อนแก่สังคมอย่างมาก เช่น ขบวนการจำหน่ายยาเสพติด , กลุ่มคนร้ายลักทรัพย์ ฯลฯ เป็นต้น เพื่อประโยชน์แห่งความสงบสุขของส่วนรวม เหตุใดประชาชนจึงไม่แน่ใจว่าตำรวจ ได้ใช้วิธีการเช่นว่านั้นเพื่อปกป้องรักษาผลประโยชน์ เพื่อความสงบสุขของส่วนรวม คำตอบของคำถามนี้อาจจะเป็นเพราะประชาชนไม่แน่ใจในข้อมูลข่าวสารที่ออกมาว่าถูกต้อง ตรงกับความ เป็นจริงมากน้อยเพียงใด หรือเป็นเพียงข่าวสารที่มีการปรุงแต่งเพื่อให้สมจริงสมจังเท่านั้น ในกรณีนี้ประชาชนอาจไม่แน่ใจว่า ผู้กระทำผิดเป็นผู้ที่มีพฤติกรรมตามที่ตำรวจได้กล่าวอ้างจริงหรือไม่ ประกอบกับในปัจจุบันซึ่งเป็นยุคข้อมูลข่าวสาร มักปรากฏข่าวสารที่ชี้ให้เห็นว่า ตำรวจได้กระทำเกินกว่าอำนาจหน้าที่หรือโดยมี การกระทำที่ขัดต่อความรู้สึกของประชาชน เช่น กรณีการวิสามัญฆาตกรรม โจ้ ค่านช้าง ที่ จ.สุพรรณบุรี ซึ่งข่าวสารที่ออกมาจากตำรวจว่าเป็นกลุ่มผู้จำหน่ายยาเสพติด , มือปืนรับจ้าง และได้ใช้กำลังต่อสู้ขัดขวางพยายามฆ่าเจ้าหน้าที่ตำรวจ จึงมีความจำเป็นต้องมีการกระทำวิสามัญฆาตกรรมเพื่อเป็นการป้องกันตัว แต่จากภาพ ข่าวที่ปรากฏในสื่อโทรทัศน์และสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ กลับเห็นได้ชัดว่า ผู้กระทำผิดได้ยื่น

ยอมวางอาวุธให้ ตำรวจ จับกุมและใส่กุญแจมือแล้ว เมื่อตำรวจ พากลับเข้าไปในบ้าน โดยอ้างว่าเพื่อค้นหาอาวุธปืน ก็มีการวิสามัญฆาตกรรม ซึ่งขัดต่อความรู้สึกของ ประชาชน หรือตัวอย่างเช่น กรณีการวิสามัญฆาตกรรมคนร้ายลักทรัพย์ในเขต อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี ที่ ตำรวจกล่าวอ้างว่าเป็นการกระทำที่ถูกต้องตามกฎหมาย แต่ปรากฏต่อมาภายหลังว่ามีได้เป็นไปดังที่ตำรวจ กล่าวอ้าง แต่เป็นการนำ ตัวผู้อื่นมากระทำฆาตกรรม หรือฆ่าให้ตาย แล้วสร้างหลักฐานเท็จขึ้นมา ข้อมูลข่าวสารเหล่านี้ส่วนหนึ่งส่งผลให้ประชาชนเกิดความไม่แน่ใจในการกระทำของตำรวจ ว่าได้ใช้วิธีการที่ไม่คำนึงถึงความถูกต้องหรือศีลธรรม เพื่อความสงบสุขของส่วน รวมจริงหรือไม่ หรือเป็นการกระทำเพียงเพื่อผลประโยชน์ของตนเองให้ปรากฏว่า เป็นผู้มีผลการปฏิบัติที่ดีเท่านั้น

เมื่อถามว่าเหตุใดในบางเหตุการณ์ตำรวจจึงต้องใช้วิธีการที่ไม่ถูกต้อง ไม่ คำนึงถึงศีลธรรมเพื่อความสงบสุขของส่วนรวม คำถามนี้เป็นสิ่งที่ยากแก่การตอบให้ ชัดเจนได้ แต่พอจะบอกองค์ประกอบอย่างหนึ่งที่นับว่าเป็นสิ่งสำคัญในการผลักดัน ให้ตำรวจต้องใช้วิธีการเช่นว่านั้น องค์ประกอบนั้นก็คือ สื่อสารมวลชน ดังจะเห็น ได้ว่าเมื่อเกิดเหตุการณ์สำคัญเหตุการณ์หนึ่งเหตุการณ์ใดขึ้น เมื่อเหตุการณ์นั้นถูกนำ เสนอหรือย้ายจากสื่อมวลชนบ่อยครั้งหรือต่อเนื่อง หรือถูกกดดันจากผู้บังคับบัญชา ให้รีบดำเนินการให้บังเกิดผล สิ่งเหล่านี้นับเป็นการกดดันการทำงานของตำรวจ ที่จะ ต้องกระทำให้บรรลุผลตามความต้องการของกระแสสังคมหรือผู้บังคับบัญชาที่เร่งรัด ดังกล่าว วิธีการปฏิบัติที่จะใช้สำหรับเรื่องนั้น ๆ อาจไม่ถูกต้องหรือผิดศีลธรรมได้

การปฏิบัติที่ใช้วิธีการที่ไม่คำนึงถึงความถูกต้องหรือศีลธรรมนี้ ส่วนใหญ่มักไม่ ปรากฏเป็นข่าวออกสู่สาธารณชน เพราะเป็นสิ่งที่ไม่ถูกต้อง หรือ เป็นสิ่งผิดกฎหมาย แต่เป็นที่รู้จักกันในหมู่ผู้ปฏิบัติหรือในวงการของตำรวจที่ปฏิบัติหน้าที่ในสาขาหรืองาน

เหมือนๆ กัน แต่ในกลุ่มของตำรวจที่ปฏิบัติดังกล่าวก็เป็นที่น่าสนใจและเป็นหลักในการปฏิบัติที่ว่า การกระทำที่ไม่คำนึงถึงความถูกต้องและศีลธรรมดังกล่าว จะกระทำก็เพื่อประโยชน์สุขของประชาชนส่วนรวมและประเทศชาติเท่านั้น จะไม่มีการกระทำเพื่อตนเองหรือพรรคพวกโดยเด็ดขาด

ตัวอย่างการปฏิบัติที่ใช้วิธีการ โดยไม่คำนึงถึงความถูกต้องและศีลธรรมที่เป็นเรื่องที่ทำเพื่อความสงบสุขของสังคม เมื่อปี พุทธศักราช 2542 เวลาประมาณ 20.00 น. เจ้าหน้าที่ตำรวจหน่วยงานปราบปรามหน่วยหนึ่งซึ่งขอสมมติชื่อเพื่อความปลอดภัยว่า บราโว ได้กระทำการวิสามัญฆาตกรรม นายโจร ลักรถ (นามสมมติ) ที่บริเวณซอยหนึ่งในกรุงเทพมหานคร จากการสัมภาษณ์ นายตำรวจยศพันตำรวจตรี ตำแหน่งสารวัตรของหน่วยงานบราโวดังกล่าวซึ่งเป็นผู้ดำเนินการสืบสวนและควบคุมการปฏิบัติมาตั้งแต่ต้น ให้ข้อมูลที่ไม้อาจเปิดเผยต่อสาธารณะได้ว่า เหตุในครั้งนั้น เจ้าหน้าที่ตำรวจได้จับกุม นายโจร ลักรถ มาจากบริเวณย่านการค้าแห่งหนึ่ง ก่อนวันเกิดเหตุวิสามัญฆาตกรรมประมาณ 2-3 วัน โดยเจ้าหน้าที่ตำรวจมีข้อมูลประวัติของนายโจร ลักรถ ว่าเป็นคนร้ายที่ร่วมกับคนอื่นๆ ที่บางคนถูกจับกุมได้แล้ว,บางคนถูกเจ้าหน้าที่ตำรวจวิสามัญฆาตกรรมแล้ว และบางคนอยู่ระหว่างการหลบหนีอยู่ ตั้งเป็นกลุ่มคนร้ายลักรถยนต์ชนิดต่างๆ ของประชาชน แล้วนำไปจำหน่ายยังประเทศพม่า,ลาว และกัมพูชา ก่อให้เกิดความเดือดร้อน เป็นภัยแก่สังคมส่วนรวมอย่างยิ่ง โดยเฉพาะนายโจร ลักรถ นอกจากจะเป็นคนร้ายลักรถยนต์แล้ว ยังร่วมกับพวกจับตัวนักธุรกิจชาวต่างชาติไปเรียกค่าไถ่ และเป็นคนส่งคนจีนไปยังประเทศที่สามโดยใช้หนังสือเดินทางปลอมอีกด้วย โดยข้อมูลเหล่านี้ เป็นข้อมูลที่ได้จากเพื่อนร่วมกลุ่มบางคนของ นายโจร ลักรถ ที่ถูกจับกุมแล้วและบางคนถูกกระทำวิสามัญฆาตกรรมแล้ว นอกจากนี้ นายโจร ลักรถ ยังมีประวัติกระทำผิด อีกจำนวน 3 คดี ต่างความผิดกัน ข้อมูลเหล่านี้เป็นสิ่งที่ทำให้เจ้าหน้าที่ตำรวจพิจารณาว่า นายโจร ลักรถ เป็นผู้ที่ก่อความไม่สงบสุขแก่สังคมเป็นอย่างมาก ดังนั้น เพื่อให้สังคมมีความสงบสุข จึงไม่ควรปล่อยให้นายโจร ลักรถ ได้มีโอกาสไปกระทำความผิดอีก หลัง

จากพันโทมาแล้ว จึงได้ตัดสินใจจะกระทำวิสามัญฆาตกรรม ให้สิ้นชีวิตไป ดังนั้น หลังจากจับตัวนายโจร ลักรด มาได้โดยไม่มีผู้ใดรู้เห็นแล้ว ได้นำตัวไปกักขังไว้ แล้วทำการสอบสวนเพื่อให้ได้ข้อมูลของเพื่อร่วมกลุ่ม โดยวิธีการที่ไม่อาจเปิดเผยต่อสาธารณะได้ โดยใช้วิธีการบังคับด้วยวิธีต่างๆ เช่น ช็อตด้วยไฟฟ้า เมื่อได้ข้อมูลแล้ว ก็จะเริ่มดำเนินการเตรียมการที่จะกระทำวิสามัญฆาตกรรม โดยเริ่มจากการจัดหาสถานที่ โดยการเลือกทำเลที่ค่อนข้างเปลี่ยว ไม่มีประชาชนสัญจรไปมามากนัก มีการจัดเตรียมอาวุธปืนเพื่อให้เป็นอาวุธปืนของคนร้ายที่ใช้ยิงต่อสู้เจ้าหน้าที่ตำรวจ โดยทดลองใช้ยิงแล้วว่ายู่ในสภาพใช้งานได้

ในวันเกิดเหตุวิสามัญฆาตกรรม จะมีการจัดแบ่งหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ตำรวจที่จะร่วมดำเนินการในจุดเกิดเหตุ เพื่อคอยป้องกันมิให้ประชาชนเข้าไปเห็นเหตุการณ์ในขณะที่เกิดเหตุ สำหรับชุดกระทำวิสามัญฆาตกรรม จะเริ่มดำเนินการโดยให้ยานอเนกหลายอย่าง แกร่งกับนายโจร ลักรด และแต่งตัวให้อยู่ในสภาพปกติ เมื่อถึงเวลาที่นัดหมายไว้ จึงนำตัวไปยังจุดที่กำหนดไว้ โดยมีเจ้าหน้าที่ตำรวจคนอื่นคอยป้องกันประชาชนไว้แล้ว จากนั้นจึงใช้อาวุธปืนยิงนายโจร ลักรด จนถึงแก่ความตายแล้วจัดแต่งสถานที่เกิดเหตุให้ดู เหมือนกับเป็นการยิงต่อสู้กัน จากนั้นจึงแจ้งให้ผู้บังคับบัญชาและสื่อมวลชนทราบ โดยข่าวสารที่ปรากฏออกมา จะเป็นไปในลักษณะที่นายโจร ลักรด กับพวกที่หลบหนีไปได้ กำลังลักรดยนต์แล้วถูกเจ้าหน้าที่ตำรวจพบเห็น จะเข้าจับกุมแล้วเหตุมีการยิงต่อสู้กันจนถึงแก่ความตายดังกล่าว

จากตัวอย่างคำให้สัมภาษณ์ของสารวัตรคนดังกล่าวข้างต้น จะเห็นได้ว่า การกระทำของเจ้าหน้าที่ตำรวจชุดดังกล่าว เป็นการกระทำที่ได้กระทำไปโดยไม่คำนึงถึงวิธีการว่าถูกต้องหรือขัดต่อศีลธรรมเพียงใด ทั้งนี้ โดยมีวัตถุประสงค์เพียงอย่างเดียวคือ ความสงบสุขของสังคม

การปฏิบัติโดยใช้วิธีการที่ไม่คำนึงถึงความถูกต้องหรือศีลธรรมนี้ มาคิอาเวลลีได้กล่าวไว้ว่า “เจ้าผู้ปกครอง” จะต้องรู้จักและสามารถปฏิบัติได้ทั้งสิ่งที่ดีและไม่ดี” กล่าวคือ เจ้าผู้ปกครองจะต้องสามารถปฏิบัติได้ทั้งสิ่งที่ดีและสิ่งที่ไม่ดี เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์แห่งรัฐ คือ การดำรงคงอยู่และความสงบสุขของรัฐ

ในบทที่ 15 ของเจ้าผู้ปกครองได้กล่าวถึงการเป็นคนดีและไม่ดีของเจ้าผู้ปกครองไว้ ดังนี้

“หากเจ้าผู้ปกครองปรารถนาจะคงรักษาตนเองไว้ ก็จำเป็นที่เขาจะต้องเรียนรู้ให้สามารถไม่เป็นคนดีได้ และใช้หรือไม่ใช้มัน สุดแล้วแต่ความจำเป็น”²³

“ดังนั้น จึงจำเป็นสำหรับเจ้าผู้ปกครอง ผู้ปรารถนาที่จะคงอยู่ ที่จะต้องศึกษาหนทางที่สามารถไม่เป็นคนดี และใช้ และไม่ใช้ ตามความจำเป็น”²⁴

จะเห็นได้ว่า เจ้าผู้ปกครองจำเป็นต้องเป็นทั้งคนที่ดีและคนที่ไม่ดีในเวลาเดียวกัน เพียงแต่จะเลือกใช้ในด้านใดให้เหมาะสมกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น เพื่อความสงบสุข ความมั่นคง , การคงอยู่ซึ่งอำนาจรัฐ นั่นคือ เจ้าผู้ปกครองจะเลือกใช้วิธีการทั้งวิธีการที่ดีและวิธีการที่ไม่ดี เพื่อให้ตนเองและรัฐอยู่รอดนั่นเอง ดังนั้นการที่ในบางเหตุการณ์หรือบาง

²³ ไชยันต์ ไชยพร, “ศาสตร์ของผู้ปกครอง ก้าวกระโดดที่ไม่ไกลจากเพลโต ถึงมาคิอาเวลลี”, หน้า 25.

²⁴ สมบัติ จันทร์วงศ์, เจ้าผู้ปกครอง (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย , 2538), หน้า 221.

²⁵ วิกิจ สุขสำราญ, “เจ้าผู้ปกครองกับการศึกษาปรัชญาการเมืองสมัยใหม่ ถอดความจากภาษาอิตาเลียน” วารสารสังคมศาสตร์ ปีที่ 30 ฉบับที่ 3 (ตุลาคม 2539) : 76.

สถานการณ์ ดำรงไว้ได้ใช้วิธีที่ไม่คำนึงถึงความถูกต้องหรือศีลธรรม ก็คือ เลือกรใช้วิธีการที่ไม่ดีตามหลักเจ้าผู้ปกครองของมาคิอาเวลลีนั่นเอง

ความชั่วหรือความชั่วร้ายแม้จะเป็นสิ่งที่ใคร ๆ พากันรังเกียจและพยายามหนีห่าง และรู้สึกว่าการเข้าใกล้หรือการยุ่งเกี่ยวกับความชั่วร้าย จะนำมาซึ่งความเสื่อมเสียและเป็นไทยแก่ตนเอง แต่สำหรับมาคิอาเวลลี มิได้คิดเช่นนั้น เพราะเชื่อว่า แม้ความชั่วร้ายต่าง ๆ จะเป็นสิ่งที่เลวทรามต่ำช้าสักเพียงใด แต่หากว่าผู้ใดต้องการจะเป็นผู้คุ้มครองที่ยิ่งใหญ่ให้ได้ นั่น จะต้องมีความสามารถในการเลือกรใช้ความชั่วร้ายต่าง ๆ ที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์แก่ตัวผู้ปกครองเอง ซึ่งมาคิอาเวลลีเรียกคุณสมบัตินี้ว่า “เป็นความทารุณโหดร้ายที่ถูกใช้อย่างดี”²⁶ ดังนั้นแม้ดำรงจะเลือกรใช้วิธีการที่ดูว่าเป็นความชั่วร้ายแต่เพื่อความสงบสุข ความมั่นคงของส่วนรวมแล้ว ก็ยังนับว่ามีประโยชน์เช่นกัน แต่ทั้งนี้และทั้งนั้น ดำรงจะต้องปกปิดการกระทำให้ดี มิให้ผู้อื่นรู้เห็นการกระทำนั้นๆ เสมือนหนึ่งสุนัขจิ้งจอกที่เจ้าเล่ห์ หรือเป็นมนุษย์พันทนาที่ผู้อื่นไม่อาจทันเล่ห์เหลี่ยมได้

การพิสูจน์สมมติฐาน

การศึกษาวิจัยเรื่อง การใช้อำนาจของดำรงกับแนวความคิดเรื่องอำนาจใน “เจ้าผู้ปกครอง” ของมาคิอาเวลลี นี้ มีสมมติฐานในการวิจัยว่า “วิธีการและวัตถุประสงค์ในการใช้อำนาจในการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ดำรง เป็นไปในทำนองเดียวกันกับแนวความคิดเรื่องการใช้อำนาจในหนังสือเรื่อง “เจ้าผู้ปกครอง” ของ นิโคโล มาคิอาเวลลี

ผลของการศึกษาวิจัยพบว่า การปฏิบัติหน้าที่ของดำรงเป็นไปโดยมีวัตถุประสงค์ในหลายลักษณะ โดยเป็นการใช้อำนาจในการปฏิบัติหน้าที่เพื่อตนเองหรือ

²⁶ สมบัติ จันทรวงศ์ .เจ้าผู้ปกครอง . หน้า 163.

พรรคพวกเป็นลำดับแรก จากนั้นจึงเป็นการกระทำเพื่อองค์กรตำรวจ, เพื่อประเทศชาติ และเพื่อสังคมส่วนรวม ผลการศึกษาวิจัยเช่นนี้มีได้แสดงว่าเป็นการขัดแย้งกันของข้อมูล และผลการศึกษาวิจัย หากแต่เป็นการกระทำที่เป็นไปอย่างมีลำดับขั้นตอน ตามธรรมชาติของมนุษย์ที่จะคำนึงถึงตนเองก่อนเป็นลำดับแรก จากนั้นจึงคำนึงถึงสิ่งอื่นๆ ที่สัมพันธ์กับตนเอง เช่นเดียวกับ “เจ้าผู้ปกครอง” ที่มุ่งแสวงหาความมั่นคง ความอยู่รอด ให้แก่รัฐ ซึ่งหมายถึงเจ้าผู้ปกครองนั่นเอง เพื่อให้คงอยู่และรักษาไว้ซึ่งอำนาจของเจ้าผู้ปกครอง ขณะเดียวกันเมื่อพิจารณาถึงวิธีการใช้อำนาจของตำรวจ จากผลการศึกษาวิจัยพบว่า เพื่อรักษาไว้ซึ่งอำนาจและสถานภาพของตนเอง ตำรวจจะใช้อำนาจโดยไม่คำนึงถึงวิธีการที่ใช้ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ดังกล่าวและความสำเร็จของงาน โดยวิธีการเช่นนี้ นับได้ว่ามีลักษณะเดียวกันกับวิธีการใช้อำนาจของ “เจ้าผู้ปกครอง” ที่จะกระทำทุกวิถีทางโดยไม่คำนึงถึงวิธีการว่าขัดต่อคุณธรรมหรือศีลธรรมอย่างไร เพื่อรักษาไว้ซึ่งความสงบสุขและความมั่นคงแห่งรัฐหรือเจ้าผู้ปกครอง

ดังนั้น เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบกับสมมติฐานของการวิจัยที่ว่า “วิธีการและวัตถุประสงค์ในการใช้อำนาจในการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ตำรวจ เป็นไปในทำนองเดียวกันกับแนวความคิดเรื่องการใช้อำนาจในหนังสือเรื่อง “เจ้าผู้ปกครอง” ของ นิโคโล มาคิอาเวลลี” จะพบว่า ผลการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ สอดคล้องกับสมมติฐานดังกล่าว